BİŞNEV DERGİ

EDEBİYAT FİKİR SANAT

CAHİT SITKI TARANCI

ÖLMEK VE DOĞMAK

7.SAYI 2025

TEŞEKKÜR EDERİZ

YÖNETİCİ: Fatma Zehra Gedik Akyiğit

7.SAYI
YAZARLARIMIZ VE ÇİZERLERİMİZ

.

İbrahim Şahin
Meryem Binici
Serhat Yahyaoğlu
Ömer Faruk Burak
Amine Demir
Osman Akçay
Yakup Yalçın
Fatma Betül Uzuntarla
Hakan Aydın
Fatmanur Doğruyol
Sude Yenin
Esranur Kaya
Bilgi Şakar
Fatma Zehra Gedik-Akyiğit

İÇİMİZDEKİLER

1 BAŞYAZI, RUHUN DERİN DÖNGÜSÜ
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

5 ETKİNLİK, TEFEKKÜRÜN EŞİĞİNDE
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

7 ŞİİR, ARAFTAYIM
İBRAHİM ŞAHİN

9 ŞİİR, GÖLGEDEN
MERYEM BİNİCİ

10 HİKAYE, YENİDEN DOĞUŞ
SERHAT YAHYAOĞLU

13 FİLM REPLİKLERİ, HAYATIN KADRAJINDA
FATMA ZEHRA GEDİK - AKYİĞİT

13 FİLM REPLİKLERİ, HAYATIN KADRAJINDA
FATMA ZEHRA GEDİK - AKYİĞİT

15 ŞİİR, ALABORA
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

İÇİMİZDEKİLER

17 ŞİİR, ÜSKÜDAR'DA SATIR ARASI
ÖMER FARUK BURAK

18 SERZENİŞ, NUREFŞAN
AMİNE DEMİR

19 YORUM
SİZCE BU DEDE VE NİNE
HANGİ TÜRKÜYÜ DİNLİYOR?

22 ŞİİR,FITRATA DÖNÜŞ
OSMAN AKÇAY

23 ŞİİR, TÜM HASLET,NEDEN ZİYADE SEN
YAKUP YALÇIN

24 DENEME, YÜRÜNECEK YOLLAR
FATMA BETÜL UZUNTARLA

26 MİZAH, TEBESSÜMLE GELEN İNCELİK
FATMA ZEHRA GEDİK - AKYİĞİT

28 ŞİİR, GAİLE
HAKAN AYDIN

İÇİMİZDEKİLER

29 ŞİİR,SEVDA TELLERİ
FATMANUR DOĞRUYOL

30 ANI, YALAN MİRASI
SUDE YENİN

32 HAYALİ TASARIM, HAYATIN ÇEMBERİ
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

34 ŞİİR, DÜNYANIN GÜR SESİ
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

35 SÖZÜN ÜSTADINDAN,VARLIĞIN HİKAYESİ
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

38 DENEME,BOŞLUĞUN ANLAMLI RENGİ
ESRANUR KAYA

39 ŞİİR,YAŞAMDA ÜŞÜYEN ÇIĞLIK
BİLGİ ŞAKAR

41 DOSYA, CAHİT SITKI TARANCI
İBRAHİM ŞAHİN

İÇİMİZDEKİLER

50 HİKAYE, YENİDEN DOĞMAK
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

52 HİKAYE, BİR ÇINARIN GÖLGESİNDE
FATMA ZEHRA GEDİK-AKYİĞİT

ÖLMEK VE DOĞMAK

BAŞYAZI

Ruhun Derin Döngüsü

Bir Düşüşün ve Kalkışın Hikâyesi: Ruhun Derin Döngüsü

Her insan, hayat yolculuğunda defalarca düşer ve kalkar. Bazen bir yokuşun başında dizlerimiz titrer, bazen bir uçurum kenarında nefesimiz daralır. Düşmek, insanın kendi içine kapanışı, kendi derinliklerinde kaybolmasıdır. Ama asıl hikâye, o düşüşteki sırrı çözmekte yatar. Necip Fazıl'ın dediği gibi, "Bir lahza eğildim yere, sonsuzluğu gördüm." Çünkü düşmek, yerin derinliklerinde göğe dair bir ışık aramaktır.

Bilimsel gerçekler bize depresyonu, ruhun karanlık bir koridorunda sıkışıp kalma hali olarak anlatır. Ancak o koridorun sonunda bir ışık vardır. İnsan acı çekerken, içindeki eski benliğini döker; yeniden doğmak için kendini hazırlar. Bu, bir tohumun toprağın karanlığına gömülüp filizlenmesi gibidir. Tohum, ölmek zorundadır ki, ağaç olabilsin. Peki ya bizim filizimiz nedir? Bazen bir dua, bazen bir dost eli, bazen bir iç çekiş... Ve o an fark ederiz ki, karanlıkta yalnız değiliz. Gökyüzü, bize hep göz kırpar.

İslam, bu döngüyü başka bir hakikatle sunar: "Uyku ölümün kardeşidir." Uyku, ruhun bedenden geçici olarak çekildiği, Yaradan'a yakınlaştığı bir ara âlemdir. İnsan her sabah uyandığında, aslında küçük bir yeniden doğuş yaşar. Her gece ise ölümü hatırlayarak kendini sorgular. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur"da anlattığı gibi, hayat, uyku ve uyanışlar arasında bir denge arayışıdır. Ama kaçımız bu uyanışların hakkını verebiliyoruz?

Tasavvufta ise "ölmeden önce ölmek" hali, nefsin zincirlerinden kurtulup ruhun özgürlüğe kavuşmasıdır. İnsan, bu hâli yaşadığında, artık dünya kaygıları birer gölgeye dönüşür. Turgut Uyar'ın "Göğe Bakma Durağı"na benzer bir şekilde, o kişi hakikatin göğüne bakmayı öğrenir. O göğün altındaki her şey, bir sırra dönüşür; bir nefes bile... Çünkü her nefes, bir doğum ve bir ölüm taşır içinde.

Depresyon, modern dünyanın sıkça konuştuğu bir kavram olsa da, aslında ruhun kendi içine kapanıp yeni bir hikâye yazmaya başlamasıdır. İnsan bu

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

süreçte, bir yaprak gibi toprağa düşer. Ama o yaprak, çürüyüp yeni bir filizin tohumu olur. Cahit Zarifoğlu'nun "gönülden gönüle" dediği o yolculukta, insan her düşüşte yeni bir kapı aralar. Ve o kapının ardında, kendine dair bilmediği bir hazine keşfeder.

Kimi düşüşler, bir ders gibidir; kimi kalkışlar ise bir ödül. Ancak düşmekten korkanlar, yeniden doğmanın sevincini yaşayamazlar. Nazım Hikmet'in dediği gibi, "Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine." Bu dizelerdeki "ağaç" olmak için, toprağın karanlığına çekilmek, kök salmak gerekir. Çünkü insan, düştüğünde yalnızca yerle değil, kendisiyle de buluşur.

Bütün bunlar, düşüşlerin bize nasıl kalkışı öğrettiğini, her karanlığın bir ışığı sakladığını anlatır. Hayat dediğimiz bu döngüde, ölmek ve doğmak yalnızca birer fiziksel süreç değil; ruhun kendi içinde tamamlandığı, yeniden şekillendiği birer anıt gibidir.

Ve sonra uyanırız... Karanlığın içinde saklı o kıvılcımı bulmuş, onu yeniden alevlendirmişizdir. Uyanış dediğimiz şey, yalnızca gözlerin açılması değildir; ruhun da o perdeleri aralamasıdır. Tasavvufun "ölmeden önce ölmek" öğüdü, tam da burada derinleşir. Çünkü uyanış, eskiden kopuş ve yeniye doğuştur. İnsan, nefsinin zindanlarını kırar ve hakikatin geniş bahçesine adım atar.

Bunu yaşamadan, hayatı anlamak mümkün değildir. Düşmeden kalkmayı öğrenemez; kaybolmadan yolu bulamaz; ölmeden doğmayı deneyimleyemeyiz. İşte depresyon, o büyük dönüşümün habercisidir. Kimi için bir çığlık, kimi için sessiz bir iç çekiş... Ancak her defasında bir "yeniden başlama" çağrısıdır. Ruhun derinliklerine inmeye cesaret edenler, oradan bir hazineyle dönerler. Belki bir dua, belki bir farkındalık, belki de yalnızca sessiz bir şükür...

Bir hadiste, "İki günü eşit olan ziyandadır" buyurulur. Bu söz, uyanışın sürekliliğini anlatır bize. İnsan, her gün kendinden bir adım öteye gitmeli, her sabah yeni bir nefesin hakkını vermeli. Uyandığınızda düşünün: Bu sabah, yeniden doğmak için size hangi fırsatlar sunuldu?

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın zamana duyduğu o derin özlem gibi, insan da ruhunun kaybettiği ritmi arar. Depresyon, bu ritmin bozulduğu bir an; iyileşmek ise yeniden bir ahenk bulmaktır. Ve bu ahenk, içimizdeki sonsuz döngünün bir parçasıdır: Ölmek ve doğmak. Her gün biraz ölür, her gün biraz doğarız. Bu, insanın yeryüzündeki büyük hikâyesidir.

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

Turgut Uyar'ın "Göğe Bakma Durağı" gibi, her düşüş bir duraktır aslında. Gözlerinizi kaldırıp göğe bakarsanız, sizi bekleyen bir sonsuzluğu görürsünüz. İnsan, o sonsuzluğu görebildiği ölçüde dirilir. Ve her doğuş, göğe daha yakın bir adım atıştır.

Bazen düşünürüz: Bu düşüşler neden? Bu sancılar niye? Cahit Zarifoğlu'nun dizeleri yankılanır kulaklarımızda: "Acının ortasında bir yer var; tam da orada dirilirsin." Evet, diriliriz. Çünkü düşmek, yalnızca bir sınavdır. O sınavda her adım bir teselli, her nefes bir umut taşır.

Nazım Hikmet, "En güzel deniz henüz gidilmemiş olan" derken, insanın içinde saklı o büyük keşfi işaret eder. Henüz yaşanmamış bir doğum, henüz keşfedilmemiş bir uyanış... İnsan, her sabah bu keşfe davetlidir. Ve o keşfe giden yol, kendi iç dünyamızdan başlar.

Bir tohumun toprağa düşüp çürümesi, yeni bir hayatın başlangıcıdır. Tıpkı bizim düşüşlerimiz gibi... Her biri, ruhumuzun daha güçlü bir filiz vermesi için birer fırsattır. Nurullah Genç'in mısralarında yankılanan o zarif ruh haliyle düşünürsek: "Rüzgârın önünde savrulmadan kök salmak gerek."

Ruhumuzun derin döngüsü, düşüşler ve kalkışlar arasında şekillenir. Her kayboluş, yeni bir buluşmanın habercisidir. Ve her uyanış, aslında bir diriliştir.

Öyleyse,
düşmekten korkmayın.
Çünkü her düşüşte
bir sır gizlidir.
Kalkmaktan
çekinmeyin.
Çünkü her kalkış,
ruhunuzun
yeniden doğuşudur.
Ve asla unutmayın:
Bu hayat,
bir kez ölmek ve
bir kez doğmaktan
ibaret değildir.
Bu hayat, her nefeste
yeniden ölmeyi ve
her nefeste
yeniden doğmayı
öğrenmektir.

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

Ölmek ve Doğmak

TEFEKKÜRÜN EŞİĞİNDE

Bir yolculuk sayfası

Her insan bir kez gelir dünyaya, derler; ama bu dünyadan geçerken kaç kez kendimizi yeniden doğurabiliriz, hiç düşündünüz mü? Ahmet Hamdi Tanpınar'ın zamana dair büyülü tahayyülünde gizlidir cevap: "Saatleri ayarlama enstitüsü değil, gönülleri ayarlama sanatıdır esas mesele." Hayat, bir durup düşünme anı, bir nefes alma boşluğudur.

Peki, öleceğinizi bilseniz bugün neler yapmak isterdiniz? Turgut Uyar usulca fısıldar kulağınıza: "Bir semaver olsam, kaynarken hayallerimi döksem..." Belki de her şeyin telaşını bırakıp bir bardak çayın sıcağında yeniden doğmak istersiniz.

Nazım Hikmet'in yüksek sesle sorduğu soruya kulak verelim: "Yeniden doğsaydım, dünyayı değiştirmeye çalışır mıydım? Yoksa bir papatya gibi sadece açmayı mı beklerdim?" İnsan her yeni doğumda, içinde bir dünya taşımanın yükünü ve neşesini öğrenir.

Necip Fazıl Kısakürek, ölümün karşısında derin bir hikmetle durur: "Ölüm, her an bizi izlerken yaşamayı öğrenmek gerek." Şu anda ne yapıyorsunuz? Ya da belki daha önemlisi, şu an yaptığınız şey, ölüme hazırlanmanıza yardımcı mı?

Cahit Zarifoğlu'nun dualarla süslenmiş mısralarında yankılanır sorular: "İnsan bir kere ölür, ama yüz kere doğar." Bu sayfada bir kere daha doğmak için kendinize sormanız gereken sorular var. Yeniden doğsanız, neleri farklı yapardınız? Şimdi, o farklılıkları başlatmak için beklemeyin.

Nurullah Genç'in derin bakışıyla bitirelim: "Tefekkür, insanın ölüme karşı duruşudur. O ki, ölümle dost olabilen yeniden doğmayı başarır." Bu etkinlik sayfasında durup bir nefes alın. Sorular sizi korkutmasın; her biri bir kapıdır. O kapılardan geçmek cesaret ister ama unutmayın: Doğum, her kapının ardında gizlidir.

Ve siz, şimdi bu satırları okurken, o kapıyı çalmaya hazır mısınız? Ölmeden önce yapmak istediklerinizi, yeniden doğmanın heyecanını ve bugünkü anın kıymetini düşünmek için bir an durun. Çünkü hayat, ancak bu duraklarda anlam bulur.

"Sonraki sayılarımızda ETKİNLİK sayfamız için bir şeyler yazmak çizmek ister misiniz?"

A'RAF'TAYIM

a'raf'tayım;
dudaklarımda kurumuş isyan izleri,
özümde dinmeyen kasırgalar,
içimde delişmen atların toynakları,
sırılsıklam endişedir ruhum;
haz sofralarında yitirdimse diye
bitimsiz şafakları...

a'raf'tayım;
tedirgin yakarışlar kıvranıyor dilimde,
kalbimde mahcup tövbeler,
ürpertinin ayak sesleri hücrelerimde,
pusulasız bir gemi gibi serseriyim;
kemirir içimi keşkeler,
çırpınırım anaforlar içinde...

a'raf'tayım;
gözlerim fal taşıdır hayret kıvamında
kulaklarımda çığlığım,
bir çeyiz bohçası gibi önümde
her ne varsa gizleyip sakladığım,
aynada gördüğüm gerçek;
kaybolmuşum nilüfer maskeli bataklarda...

a'raf'tayım;
kanadı kırık kuş gibi düşmüşüm avucuna,
bir bebek gibi muhtaç ve çâresiz
pîrifani gibi mecalsizim
muhabbet koy başucuma,
gözlerim şefkat aranır gözlerinde
kerem et, gülümse suçuma...

a'raf'tayım;
bir yanım ateş denizi, diğeri umut dağı,
zaman zembereği kırılmış saat,
ecel sadağını tüketmiş avcı,
eyvâh; tedavülden kalkmış gibi pespaye,
bir merhamet nazarıdır susadığım
yoksa acılar kalacak elimde...

a'raf'tayım;
koma elimi boşlukta öyle biçâre, garip ,
çıkardın diye yûsuf'u kuyulardan,
ak ettin diye yüzünü
bir umudun peşinde gönlünü tavaftayım,
görmezden gelme ki bâk; iştahlanıyor ateş
hiçliğin eşiğinde arz-ı itiraftayım...

(Yazar yazıyı hazırlarken
yapay zeka desteği kullanmıştır.)

GÖLGEDEN

Gölgeden
Silik cümleler diziyorum satırlara,
İsimsiz kırgınlıklara boyun büken kalbim.
Gölgelere sığınan sevgimin itirafıdır.
Bir dizi hikâye;
Bidayeti muamma,
Kıyamet gibi gözler önüne serilmiş.
Yarıda kesilmiş bir kelime kadar acı,
Mürekkep uğramamış kâğıt kadar yarım.
Cümlelerin ardına düşen silgiler,
Ve kalbimin ardına koşan ifrit,
Yağmursuz bulutların itirafıdır.
Kumlar anlamaz dalganın halinden,
Uğuldayan denizler yalnız gece duyulur.
Işıltılı aynanın arkasına vuruludur karalar.
Sen bilsen de, bilmesen de hiç...
Serzeniştir,
Orta yerinden çatlamış aynalar.

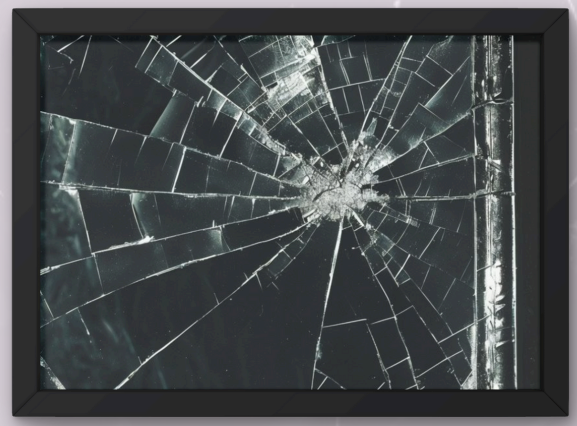

YENİDEN
doğuş

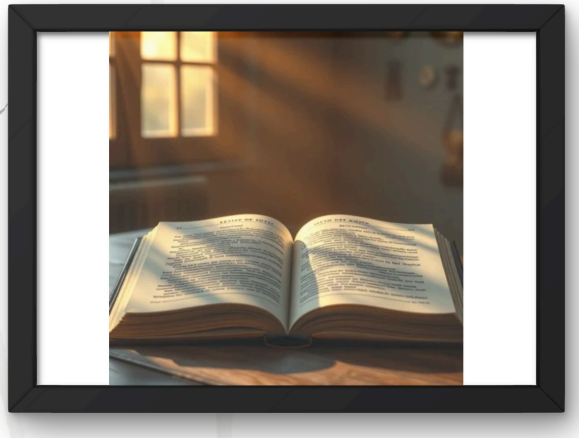

"İnsan bedenen bir kere doğar, ama fikren, ruhen, manen belki birkaç defa doğar. Her yeni doğuş, yeniden varolmanın eseridir."
Oldu olası böyle cümleleri sevmezdi. Uzun uzun yazılan paragraflarda ne anlatıldığı öyle ilk başta anlaşılamayan metinlerin kitabın sayfalarını doldurmaya yarayan sembolik şeyler olduğunu hisseder; ama yine okumaktan imtina etmezdi. İşte yine böyle söz yumağının başı diye düşündü. Kahırlandı. Kitabı elinde tutmuş, göğsüne ters bir şekilde koymuştu. Vakit çoktan ikindi olmuştu. Güneşin en tatlı hâli camdan içeriyi aydınlatıyordu. Sarının tonları camdan usul usul süzülüp odanın içinde dağılıyordu. Aklına bir zaman çalıştığı gazete geldi. Hatırı sayılır bir isimden yeni çıkan kitabıyla ilgili bir yazı istemişti. Yazar da üşenmemiş tam üç sayfa dolusu bir metin göndermişti. Üstelik cümleler o kadar ağdalıydı ki, konuyu anlayabilmek için dönüp dönüp tekrar okumak gerekiyordu. O bile zor okudu metni. Ne yapacağını bilemedi. Yazarı aradı. Ona daha önce anlatmış olduğu bir hatırayı tekrar sordu. Bir elinde telefon, diğer elinde kalem, notlar aldı. Sayfa planı çizilmiş, diğer haberler sayfaya yerleştirilmiş ve sadece son yazı yani kitap tanıtımı bekleniyordu. Ve sadece bir saati vardı. Tasarımcı arıyordu bu arada, 1850 vuruşluk bir metin istiyor. 2 bin olmaz mı? Ne aşağısı ne yukarısı. Kısaysa uzat diyecek belli. Sayfa bitmiş, son okuma yapılmış, yazı işleri tamam demiş. Tasarımcı, "Filme gönderiyorum." dediğinde toparlanmış çıkmaya hazırlanıyordu. Servise de yetişti. Eve varmaya az kalmıştı ki, telefonu çaldı. Yarın kitabıyla ilgili tanıtım yazısı çıkacak, yazar arıyor. Söyledikleri tam tamına şöyleydi: "Boş ver bu hatıraları. Sen benim gönderdiğim metni gir. Bu arada kısaltacaksan hiç girme. Bozuşuruz seninle!" "Sayfa matbaaya gitti, belki de şu an basılıyor. O kadar uzun bir metni girmek mümkün değildi. Neredeyse tam sayfa yazı bu. Kaldı ki ben girsem editörler çıkarır." Telefonun ucundaki ses geri adım atmadı. İşleyişi nasıl anlatabilirdi? Zaten anlatamadı. Gergin bir şekilde kapattılar telefonu. Gecesi hiç rahat geçmedi. Takardı

böyle şeyleri. Sabah yarı uykulu işe vardığında rutinine döndü. Haberler, gündem ve toplantı. Öğlene doğru yazar aradı. 'Eyvah, dün geceki kavgaya devam edeceğiz' diye iç geçirdi. Telefonu biraz gergin, biraz da endişeli açtı. Gün görmüş o yazarın sesi hiddetli değildi. Üstelik pek neşeli, pek sevinçliydi. "Sabahtan beri telefonlarım susmadı. O hatıralardaki arkadaşlarla görüşmeyeli neredeyse otuz yıl oldu. Beni aradılar. Eskileri yâdettik. İyi ki girmişsin bunları. Benim uzun yazımı kim okuyacaktı sahi!" Bir oh çekti. İşi ehline bırakmak bu olsa gerekti. Ama dünden beri neler yaşamıştı. Olacağı varmış, dedi bir başka sebep de bulamadı. Elindeki kitaba döndü, o grift cümleleri bir kez daha okudu: **"İnsan bir kere doğar, bin kere ölür. Hayır, insan bedenen bir kere doğar, ama fikren çok defa da doğabilir. Bazıları hiç doğmayabilir. Ruhu çocukken ölebilir bir insanın. Ya da gençliğinde. Ve bazen insanın hiç ruhu da olmayabilir. Sonradan bu doğumlarda olur."** Şimdi o bu satırların hangi cümlesindeki ifadenin karşılığıydı? Eline ayağına baktı, bedenen vardı ya ruhu, ya fikri? Herkesin kendine ait bir hayat bakış açısı olması doğaldı. Kitabı göğsüne koydu, ellerini başının arkasına aldı. Tavana baktı, baktı. Hani çok da düz değildi, yer yer sıvadan kaynaklı dalgalanmalar vardı. Sonra evin duvarları simetrik gelmiyordu. Tam bir kare ya da dikdörtgen değildi. Spotlar da aynı hizada değillerdi. Hâlbuki yatmadan belli olmuyordu bunlar. Akşam oluyordu. Kaç akşam olmuştu böyle. Griler karanlık olmuş, karanlık zifiri karanlığa dönmüştü. Güneş ne odasına ne de bulunduğu yere doğmuştu. Mavi gökyüzü bulutsuz olduğu zamanlar güneşin ışıkları duvarın iki metre üstüne kadar iniyordu ancak. Sandalyeye çıkıp kollarını güneşe tuttuğunu hatırladı. Kitaba göz attı tekrar. O güneşle ilgili çizdiği satırları okudu: **"İnsana güneş iki kere doğarmış, biri yüzüne biri de kalbine. Yüzü göremiyorsa güneşi, kalbine doğan güneşin ışıkları aydınlatırmış insanı."** Kalbin aydınlanması nasıl bir şey? Hangi ışık, hangi enerji aydınlatıyor. Maddi olmadığı belli. Peki manevi aydınlık, o ne ki? Aylarını, yıllarını geçirdiği yalnızlıktan kurtulalı neredeyse bir yıl olacaktı. Karanlıktan, taş duvarlardan, taşlaşmış bakışlardan kurtulmuştu. Ya da ona tanınan sınırlar içinde o kadar özgür kalmıştı. Aylarca beklediği o an gelmişti; ama olmuyordu ve neyin olmadığını hâlâ çözememişti. Karanlık günlerden bir arkadaşı "Odamı küçülttüm. Büyük oda beni huzursuz etti. Küçük odada rahat nefes aldım." demişti. Daralan oda mıydı, daralan ruhu muydu? Onu daraltan yıllarca emek verip getirdiklerinin bir anda yok olması mıydı? Yeniden başlamak... Ne kolay söyleniyor bu cümle. Hâlbuki

nereden ve nasıl başlanacağı belli değildi. Doğan ve işte ölüme giden sadece o muydu? Değildi elbet. Ama inişler hep kötü, hep acı verici, hep yaralayıcıydı. Hele hele itilip atılmışsa çölün ortasında yapayalnız. Susuz bırakılmışsa o güneşin altında. O güneş, onun karanlığı oluvermişti bir anda. Kitaba dönüp şu cümleleri okudu: **“Ne olduğun değil, ne olacağına bak. Hangi kapıdasın, doğru zili çaldın mı? Her şatafatlı kapı doğru kapı mıdır? Ya ötesi uçurumsa?” “Ama kaybediş peş peşe gelmişse ve düşüşün olağan hiçbir gerekçesi yoksa ne yapacaksın? Düşüşün hızına bırakıp salıverecek yoksa etrafta bir dal parçası mı arayacaksın? Belki de son nefes verilmeden zahiren her ölüş yeniden dirilişin nuvesidir. Peki sen o dirilişlerdeki hakikati bulabilecek misin?” “Eski hâl muhal; ya yeni hâl ya izmihlal… Kalk ayağa, derin nefes al. Eskinin büyük adamı, yıllarını verip çıktığın mevki, kazandığın para alındıysa elinden, ya baş eğip ağlayacak ve bu derin üzüntüde kendini helak edeceksin ya da yeni hal alacak ve belki de altmış belki de sekseninden sonra yeniden başlayacaksın.”** Daha fazla okuyamadı. Gözleri kapandı, uykuya daldı. Belki on belki on beş dakika kestirdi. Uyandığında yeni biriydi. Kalktı, öylece kapıya gitti ve eşine “Ben ekmek almaya gidiyorum.” dedi. Bir zaman eşofmanla bile çöp atmaya inmeyen adam şimdi ekmek almaya öylece gidiverdi. Aylarca evden çıkmayan bir insanın yeniden doğuşuydu bu.

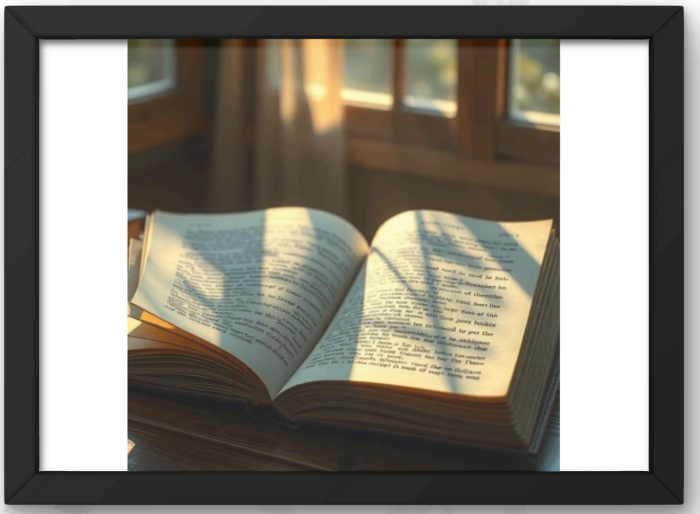

HAYATIN KADRAJINDA ÖLMEK VE DOĞMAK

Film Repliklerinden Derin Bir Düşünce Yolculuğu

Sinemada, tıpkı hayat gibi, başlangıç ve bitiş iç içe geçer. Her sahne, bir hayatın başlangıcı ve sonunu anlatan küçük birer hikâye gibidir. Bir film repliği, bazen insanın dünyasına dokunur; bir tebessüm, bir düşünce, bir anlam katmanı ekler. Sinema, kendini bir türlü anlayamadığımız bu yaşamın aynasında, ölüm ve doğum arasındaki dengeyi tutarak anlatır. Bu repliklerde, ölüm, son değil; bir başlangıç, bir dönüşüm, bir sonsuzluğun kapısıdır.

Hayatın bu film sahnesinde, Cahit Sıtkı Tarancı'nın şiirlerinde olduğu gibi, her anın içinde bir doğum barındırır. Ölüm, sadece bir kapanış değil, aynı zamanda bir yeni yaşamın, taze bir başlangıcın habercisidir. Birçok sinema eseri, bu derin anlamı öyle ince bir şekilde işler ki, izleyici bir an için gerçek dünyadan çıkarak, bu diyarın ötesine geçer. Tıpkı Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü filmindeki replik gibi: "Ölüm, yeni bir hayata açılan kapıdır. O kapıyı aralayanlar, gerçek hikâyenin başladığını bilir." Ölümün sadece bir eşik olduğunun farkına varmak, insanı hayata dair derin bir farkındalığa ulaştırır.

Bir başka önemli replik de Hayat Güzeldir (La Vita è Bella) filmindendir: "Bazı insanlar yaşarken ölmüştür. Bazılarıysa öldüğünde doğar." İnsanın acı ve zorluklarla şekillenen hayatı, bazen ona güzellikleri ve yeni anlamları getirir. Ölüme yaklaşırken, insan bazen bir yenilik ve doğuş hissiyle karşılaşır. Bu replik, yaşamanın anlamını, bir dönüşümün içinden yeni bir kimlik kazanmanın gücünü hatırlatır.

Her film repliği, bir anın içinde saklı olan hayatın derinliğini açığa çıkarır.

Forest Gump'taki şu söz: "Son nefesini vermeden, hayatın ne kadar kıymetli olduğunu anlayamazsın. Ama işte o son nefeste bir şey öğrenirsin: Hayat, bir anın içinde saklıdır," hayatın özünü anlamanın ve içsel keşiflerin her zaman bir anda gerçekleşebileceğini anlatır. Tıpkı zamanın her saniyesini yakalamaya çalışan bir şairin, her dizede ölümle doğumun arasında bir denge kurması gibi...

Bir replik de, Çağrı (The Message) filminden: "Doğum, Allah'ın bizi hatırlattığı ilk mucizedir. Ölüm ise ona kavuştuğumuz son mucize." Bu söz, insanın dünya ile olan bağını ve ahirete olan yolculuğunu düşündürür. Ölümün, bir son değil, aslında bir vuslat olduğunu anlatır. Her an, bir adım daha yaklaştırır bizi yaratılışın kaynağına.

Yeşil Yol (The Green Mile) filminde bir karakterin dediği gibi: "Hayat bir film gibidir. Bazen bir sahnede ölürsün, ama filmin sonunda yeniden doğarsın." Birçok zorluk ve engel insanın ruhunu yavaşça şekillendirir. Ancak her kaybın ardından yeni bir umut, yeni bir başlangıç doğar. Hayat, her bitişin ardından yeniden doğar. Bazen kaybolduğumuzu hissederiz ama bir süre sonra yeniden buluruz kendimizi.

Bazen hayat, bir repliğin içinde saklıdır. Ölü Ozanlar Derneği (Dead Poets Society) filminde bir öğretmen der ki: "Bir insanı değiştirmek istersen, önce onun kendisini yeniden doğurmasına yardım et." Bu, insanın içinde saklı olan potansiyeli keşfetme ve onunla yüzleşme cesaretini anlatır. Doğum ve ölüm, aslında ruhun yeniden doğması için gerekli olan bir süreçtir.

Ve Inception filmindeki replik de, yaşamın derinliklerine dair bir kapı aralar: "Doğum, anne rahminden çıkış değil; ruhun ışığa ilk adımıdır. Ölüm ise o ışığın kaynağına dönüşü." Bu replik, bilinçaltının derinliklerinde yolculuk yaparken, insanın kendi iç ışığını bulma arzusunu ortaya koyar. Doğum ve ölüm, birer keşif, birer dönüşüm ve birer ışığa ulaşma arzusudur.

Bütün bu replikler, tıpkı birer şiir gibi, insanın içindeki soruları ve cevapları derinleştirir. Her biri bir bakış açısı sunar. Ölüm ve doğum teması, belki de sinemanın en evrensel ve derin konusu olmaya devam edecektir. Her replik, bir hayatın küçük bir kesitidir; bir hayatın özüdür. Bir karakterin söylediği gibi: "Film biter, ama hikâyeler asla ölmez."

Ve belki de bu hikâyeler, her replikle yeniden doğar.

"Sonraki sayılarımızda FİLM REPLİKLERİ sayfamızı siz araştırmak yazmak ister misiniz?"

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

ALABORA

Alabora, hoyrat, hırçın ve çalkantılı,
İçimde sükûnete direnen bir dalga,
Medcezirden kopmuş bir bulantı gibi,
Kendi sularımda boğuluyorum,
Bir acının ince çizgisinde,
Gönlümden damlayan ağır bir damlacığım.

Tuz dolu, tohum dolu, içim dopdolu,
Bir kan pıhtısı olmak ne demektir?
Koca dünyanın sırtında bir zerre,
Yüklenecek kadar güçlü değil,
Ve düşecek kadar zayıf değilim.

Ciğerlerimde bir yanış, gözlerimde kararan dünya,
Gök hâlâ mavi, gün inadına ışıyor,
Ama ben damlıyorum, ağır, sessiz,
Kirpiklerimin gölgelerinde.
Toprak dünyayı taşır hâlâ,
Araf, beni bekler.

Bir damlacık olmak ne demek?
Kısık bir ateşte saflaşmak mı?
Korların arasında eriyip buharlaşmak mı?
Nefese gerek duymadan yüzebilsem keşke,
Ve yüzülen değil,
Yüzdürüp saran bir umman olabilsem;
Öyle derin, öyle sakin, öyle arı duru.

Damlacık, sen kimsin?
Ummana ait değil misin?
İçimde birikiyorsun,
Bir sessizlik kuyusu gibi...

Ve umman...
Bir göz çukurunda biriken tuzlu damlalar mı,
Yoksa bomboş bir toprağa gömülen,
Sessiz bir insan kalabalığı mı?
Beklentilerin, seslerin, görüntülerin,
Bir nefesin,
Bir sırrın saklı aynası mı?

Umman dediğin benim.
Ben, bir gönül yaşı damlacığıyım;
Topraktan bir meyyit,
Ve bir ana rahminde kan pıhtısı.

Dinle şimdi:
İçimde yankılanan o musîra fısıltısını,
Sessizliğin ötesine uzanan bir çağrıyı...

Alabora, boyrat, bırçın, çalkantılı
İçimde medcezirli bir bulantı
Kendi kendimde boğulmaktayım
Acılı bir gönül yaşı damlacığıyım

Tuz dolu, tohum dolu, içim dopdolu
Bir kan pıhtısı damlacık olmak nedir?
Koca dünyanın yük belleğiği olmak
Olmaya güçsüz, ölmeye tahammülsüz

Acıyor ciğerlerim, kararıyor gözlerim
Gök mavi esiyor hala, gün ışıyor
Damlıyorum hala koyu kirpiklerimden
Toprak dünyayı taşıyor, araflar beni

Damlacık olmak nedir?
Saflaşmak mı kısık ateşte?
Korlar içinde buharlaşıyorum...
Nefese ihtiyaç duymadan yüzebilsem
Kendisinde yüzülen umman olabilsem
Öyle akışkan, öyle sakin, öyle arı duru

Damlacık nedir?
Ummana dahil değil midir?
İçimde birikiyorum...

Umman nedir?
Birikip dolmuş bir göz çukuruna
Buğulu, puslu, tuzlu birkaç damlacık
Bi dolu insancık birikintisi
Cesedi bomboş bir toprak çukuruna
Gömülü ölü, sır örülü aynacık
Bi dolu beklenti, ses, görüntü, sis
Nefis hamalı, gönül yaşı damlacığı

Umman dediğin benim
Ben bir gönül yaşı damlacığıyım
Topraktan bir meyyitim
Bir ana rahminde kan pıhtısı

Dinle, içimde musira fısıltısı...

Fatma Zebra Gedik

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

ÜSKÜDAR'DA SATIR ARASI

Ordugâhımda sabahlar kesif,
Yargıçlar asfalta sinen ayak izlerimin
Düşe satılacağını bilseydim,
Nefesimde kasaturalar biriktirmezdim.
Ancak senin kalbine hükmeder kuşlar,
Nergislerin hıçkırık sesleri boşanırken
Elimi yakan bu sersefil alevi
Hangi kapıya boyasam?
Bu isyanı hangi kelimelerle kınasam bilemedim.
Şehrin son otobüsünü tepiverdik yazgılarımızla,
Sense fildişi kulelerinde kaybolmuş,
Üstünkörü püskürtmüştün hayalleri.
Ne çok bastırmıştık tutkularımızla,
Birden üstümüze açılan gülleri.
Artık duymuyorum...
Kıskansam yağmura ilham gözlerini,
Düşsem, aşina olsam,
Kabul eder miydik?
Bir pazartesi gecesi, sahilde tek başımıza,
Savunsak bu şiiri.

NUREFŞAN

İnsan bu kadar nefreti nasıl sığdırdı Nurefşan? Oysa damarlarından akan kir değil nurdu. Nur olmalıydı. Nehirlerin suları temizleyemez miydi bu kini, nefreti? Bila perva adımlar içinde kol kola yürüyemez miydik? Koruyamaz mıydık içimizdeki Nesimi? Tüm dallar küstü şimdi. Sonbahar dahi terk etmek istiyor bizi. Alev rengi bir gölge üşütüyor vehmimi. Kemiksiz kelimeler, tahta tabut gıcırtıları arasında, kırılırcasına çıkıyor yekpare ağızlardan. Varoluş, varlık sancısı geçiyor kara delikli ve ışıksız mağaralardan. Yollarda, yorgun mavi sabahlara uzanan kesik çizgiler görüyorum. Direnen sevginin kırmızı yanakları. Bir tebessüm bu kadar mı ağır Nurefşan? Bedelini ödedim gülmelerin, ağlamaların ve kavuşmaların. Nurefşan daha toprağın üstünde dimdik duramıyorsun. Bu mor, yılanlı dağın altında nasıl dans edeceksin? Bu karanlık dünya sana, bana ağır. Sensizlik boğazımızda kesik yıpratır, kızıl pencerelerin önünde güvercin ölümlerini. Yıpratır bendeki maziyi. Dünya edna bir çirkef. Zincirlenmiş çocuk kahkahaları taze bir çınarın gölgesinde gömülü.

Nurefşan birimiz ağlamalı mıyız? Gülmeye kudret bulamaz mıyız, göz bebeklerinde beraber yaşayamaz mıyız? Bu nöbet ne zaman bana gelir Nurefşan? Annem sarı, mavi, kahve, ela seslenişleri ne zaman duyar? Anamız aşk bizim demişti şair. Kavgasız bir dünya tasavvurunda yaşıyordu mütemadiyen, bitmeksizin, sonsuz bir ümitle. İmanın içinde gizli olmazsa olmaz bir parçaydı ne de olsa ümit. Harflerden, kelimelerden ibaret olmasa gerekti. Kapıma sevdiğimin suretinde gelen ümidi gördüm. Bu sofradan sana doyum yok ölüm. Aldın bütün çocukluğu bizden. Kaşık kaşık içirdin bize firakı. Turkuaz perdeler serilmiş Nurefşan. Kıtalar arası bir sevgi yokluğunun içinde. Siyah duvarların çatlakları arasında gizlediğim bu türküyü bul. Kurtulmak için ışık ışık satırlardan güneşler yapmışlar. Sahte, soğuk gömlekler dikmişler kollarına. Güneş hiç toprakta büyür mü Nurefşan? Tohum sanıp ekmişler bir milleti.

ÇİZİM: AMİNE DEMİR

FATMA ZEHRA GEDİK- AKYİĞİT

SİZCE BU DEDE VE NİNE HANGİ TÜRKÜYÜ DİNLİYOR?

"AŞIK VEYSEL-BENİM SADIK YARİM KARA TOPRAKTIR"
AHMET KOÇ

"SEN BENİMSİN BEN SENİNİM DİNLİYORLARDIR"
KÜBRA DOĞKAN

"TÜRK SANAT MÜZİĞİ GİBİ GELDİ,NOSTALJİ,70Lİ 80Lİ YILLARIN RADYODAN,HÜZÜNLÜ BİR GARİP YOLCU OLABİLİR Mİ? VİDEOYA BAKINCA SAVAŞTA VEYA AFAD BÖLGESİNDE EVLADI YADA BİR YAKINI ORADA OLDUĞU İÇİN O BÖLGEDE OLANLARI ÖĞRENEBİLMEK İÇİN ENDİŞELİ BİR ŞEKİLDE HABER DİNLİYORLARDIR DİYE DÜŞÜNMÜŞTÜM ASLINDA."
MERAL ÖZTEKİN

"NEŞET ERTAŞ-YOLCU"
EDA BOZDOĞAN

"BURASI MUŞTUR"
FADİME KURU

"YOLUN SONU GÖRÜNÜYOR"
MERYEM DİLER PÜR

"CAHİLDİM DÜNYANIN RENGİNE KANDIM"
(BENİ PAYLAŞMASANIZ DAHA İYİ OLUR)

"HÜZÜNLÜ BİR ŞEY AMA BİLEMİYORUM"
ELİF KOÇ

"ÖMÜR DEDİĞİN OLABİLİR Mİ?"
HÜSNE ÖRÜK

"AŞIK VEYSEL
BENİM SADIK YARİM KARA TOPRAKTIR"
ŞÜKRAN GÜRSOY

"MİHRİBAN"
MİKAİL GEDİK♡

"AŞIK VEYSEL-UZUN İNCE BİR YOLDAYIM"
GÜLİSTAN TANIŞ

"NEŞET ERTAŞ MI?"
AYŞE

FITRATA DÖNÜŞ

Nefsini öldüren kul hapsolmaz zindanlara,
Sönmeyecek ışıktır en güzel şamdanlara.
Örnek olur elbette körpecik fidanlara,
Aklını teslim etmez fâcirli meydanlara.
De; kavrulmuş tarlayım, verim alsın harmanım,
Kalbim kömür siyahı, her hatama pişmanım.
Gözyaşlarım şahittir, heva imiş düşmanım,
Gönlümde kalmasın kir, tam rücudur dermanım.
Habisle dostluk olmaz, aksi halde şaşarsın,
Ahlak güzel olsun ki kul sınavı başarsın.
Şeytana meydan okur, engelleri aşarsın,
Fani dünya bitince bil cennette yaşarsın.
Fıtrata uygun davran, ruhun hazır dününden,
Mezardaki sert toprak, sanma koyun yününden.
Rahman'a ram olanlar korkmaz ölüm gününden,
Son nefesi vermeden kurtulursun yükünden.

TÜM HASLET

Tüm Haslet
Tüm bu sürgün...
Üryan bir yalnızlıkta mağrur ıssızlığa,
Eşrafın önünde, utancı boynuna.
Bunca yük,
Ağlıyor sol omuzunda.
Terkedilmişken yetim duygulara,
Hüznü nasırlarında filizlenmiş.
Ömrü, emek ile demlenmiş.
Gözü önünde,
Aklı ölümde.
Yası, kelimelerin insafına.
Kimsesiz bir çocuk.

NEDEN ZİYADE SEN / BİR YAZ DAHA SENSİZ

Ne arıyorsun!
Elinde yıldız olmayacaksa hayallerin,
Kelebekler uçmayacaksa etrafında,
Neden ışık olasın kalbime?
Hüzme hüzme tütüp
Gözlerimde har olmayacaksan,
Ne arıyorsun!
Kendirle de inerdin solumdaki kuyuya
Can pazarında...
Yürümekle yıldıramazsın umudunu.
Derinlerin karanlığı boldur,
Boğulursun.
Gülmese sözlerim,
Sönecek misin yaz vakti?
İstemekle yitiyorsa gönlündekiler,
İçinde arzusu ölünce,
Elinde biter.

YÜRÜNECEK *yollar*

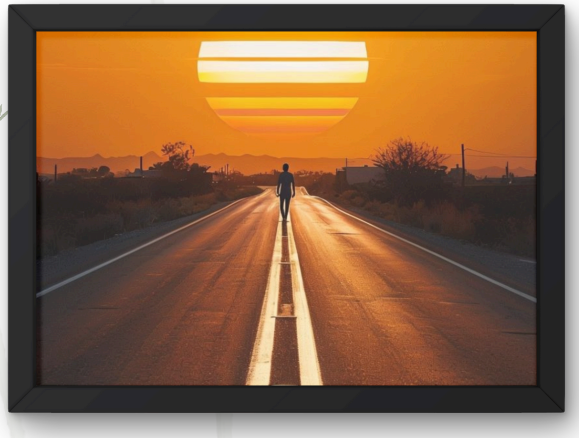

En içten duygularımı harekete geçiren o ulvi maviliğin arasında kendimi arıyorum. Sonra da kendimi huzurun en derininde, en dibinde buluyorum. Bu derinliğin içinde ise kendimi. İnsan kendini bulmak için yaşamaz mı zaten? Kendini kendi içinde tanımak ve bulmak. Hâlbuki en çok kendisiyledir insanoğlu, en çok da kendisinden bihaber. Bu yüzden bir ömrü kendini tanımayla geçer.

Hayatı boyunca pek çok yol arşınlar insan, birçok nedenler yolundan geçer, birçok sorunlardan. Hep bir ilerleme, hep bir yola devam etme çabasındadır insan. Bu ilerlemeler aslında kendini arama yollarıdır; kendini keşfetme, kendini arama ve en son ulaşırsa, kendini bulma. Peki herkes kendini bulabilir mi? Tabii ki bulamaz. Eğer öyle olsaydı herkesin ömrü kendini aramakla geçmezdi. Kimi ömürler kendini bulduktan sonra tükenir, kimi ömürler kendini arama yolunda. Kimi ömürler ise kendini aramasını bilmeyip bir ömür sürer. Aslında ömür sürmez, yalnızca yaşamın içinde kendine ayrılan kısımda oyalanır durur.

Evet, oyalanır; çünkü ömür arama - bulma, çabalama - erişme ve daima ilerleme üzerine kuruludur. Bu düzen insanı dimdik ayakta tutar, yaşamı anlamlı kılar ve insanı bu dünyaya yalnızca nefes almaya gelmediğini hatırlatan yapı taşlarını oluşturur. Aramak insan için en büyük mutluluk kaynağıdır; her daim aranılan duygu, mutluluktur. Ve insan mutluluk yolunda koşarken bir süre sonra aslında bu yolda mutlu olduğunu fark eder, mutluluğa eriştiğinde değil. Yoldaki çabasının ona asıl mutluluğu verdiğini anlar, mutluluğa eriştiğinde değil. Ve insan anlar ki, mutluyum dediğinde değil, mutlu olmalıyım dedikten sonraki o yolda asıl mutluluğa kavuşur.

Hep huzur peşinde koşulur, değil mi? Hep aranılır huzur. Peki varılır mı huzura, tam şu an huzurluyum der mi insan? Huzur öyle bir duygudur ki kendisi aranıldığında ulaşılabilen değil, kendiliğinden geldiğinde hissedilir, ulaşılır. Öyle ki başını kaldırıp gökyüzünüze baktığında derin bir

mavilik seni içine çektiğinde ulaşılır bu duyguya. Gri bulutların arasında huzur aradığında hiç ulaşan var mı bu duyguya? Birçok insan siyah gökyüzünden hoşlansa da ben hiç sevemedim siyahlığı. Benim için gökyüzü mavidir, mavi olmalıdır ki ruhum o derin mavilikte yolculuğa çıkarabilsin. İşte huzur böyledir, aranıp bulabilirsen ne âlâ ama aramadan tadına varılabilecek huzur daha kıymetlidir benim gözümde.

Aramaktır kıymetli olan, koşmaktır sevdiğinin peşinden. Çabalamaktır, uğraşının en tatlı kısmı; devam etmektir her daim yürümeye. Yürünün yollarda kendine rast gelmektir bir hüzün durağında. Öyle ya, her zaman mutluluk ve huzurda bulmaz insan kendini. Bazen büyük bir hüzünde, bazen de küçük bir gözyaşında saklıdır benliğinin kırıntıları.

Kendini aramaya yola çıkan herkes ruhun tüm derinliklerine, çıkmaz sokaklarında her bir noktasına bakmalıdır bu yüzden.
Ama öncelikle bir yola çıkması gerektiğinin, ömrünü hep ilerlemekle geçirmesi gerektiğinin bilincinde olmalıdır insanoğlu. Durduğunda gerileyeceğini, ilerlemezse geriye düşeceğini bilmelidir. Atılan her adımda aslında kendisine yürüdüğünü bilen bir kişi, kendini bulmakta zorlanmayacaktır. Kendini bulduğunda ise bilincin en derinliklerinde yaşam sürecektir, nefes alış verisi bile daha anlamlı hale gelecektir.

Yollar gidilmek içindir her daim, atılan adımlar yolun kamçısı. Yollar aramanın kilit anahtarıdır; kilit açıldığında da durmanın imkânı yoktur. O halde nice yürünecek yollara...

TEBESSÜMLE GELEN

incelik

Hayat dediğimiz bu garip serencamda, bazen en derin düşünceler bile bir tebessümün hafifliğiyle anlam bulur. Mizah, insanın ruhunu sıcacık bir nisan yağmurunda ıslatan, kalbine dokunan bir sanat değil midir? Ahmet Hamdi Tanpınar'ın zamana dair o yumuşak tınısıyla sormak gerek: "Bir insanın bir insanı güldürmesi, saatlerin susup yüreklerin konuşması değil midir?"

Turgut Uyar bir köşede oturmuş, derin bir nefes alıyor: "Mizah, gülüşlerin satır aralarında saklanmış bir hüznün adı." Belki de en güzel kahkahalar, biraz da içimizdeki eski yaraların üstüne düşen güneş ışığıdır.

Nazım Hikmet'in o coşkulu sesi kulaklarımıza çalınıyor: "Mizah dediğin, ekmek gibi, su gibi paylaşılır!" Bir sofrada, dostların arasında dönen ince bir espri, insanı hem güldürür hem de insanlığını hatırlatır. Çünkü mizah, insan olmanın en sade ve en içten hallerinden biridir.

Necip Fazıl, derin bakışlarını üzerimize çevirmiş: "Tebessüm, gönülden gönüle açılan bir penceredir. Mizah, o pencereden içeri süzülen bir bahar rüzgarı." İnsan bazen kendi hatasına gülebilmeli, hayatı biraz da oyun gibi görebilmelidir.

Cahit Zarifoğlu'nun naif kelimeleriyle şekil buluyor düşünceler: "Mizah, yüreğin ağırlığını hafifletir, insanın

kendini yeniden sevmeye başlamasını sağlar.” Bir tebessüm, koca bir günün yükünü unutturabilir; bir dost esprisi, insanın içine sıcacık bir sevgi bırakabilir.

Nurullah Genç ise o derin tefekkürle noktalıyor: “Mizah, ahlakın ışığıdır. İnsan, güzel ahlakı kadar gülebilir.” Bu yüzden tebessüm ettirirken düşündürmek, güldürürken güzelleştirmek, asıl sanattır.

Sevgili okur, hayatın bazen hüzünlü, bazen karmaşık akışına bir an dur deyip bir tebessüm edelim mi? Mizah, yalnızca bir anlık gülüş değil; insanın kendine ve hayata duyduğu sevginin yansımasıdır. Gelin, bu sayfada hep birlikte bir tebessümle yeniden doğmayı deneyelim. Çünkü bir tebessüm, ölümsüzlüğün en zarif kıvılcımıdır.

"Sonraki sayılarımızda MİZAH sayfamız için bir şeyler yazmak çizmek ister misiniz?"

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

GAİLE

Bir güz yortusudur bu işittiğim çanlar
Kimi avazı çıktığı kadar inler kimi ise çağlar
Kimseye kabahat bulmam herkes kendi kadar anlar
Dünya dediğin bir gayya kuyusu, kişi kendini meçhule bağlar

Zamanın fevkinde gaip bir andayım sanki
Mekan bana mı hapsolmuş ben mi ona sâki
Gaile ve meşakkat daim olacak vuslata tâki
Soluduğum zamanım hissesidir olacak vâki

Kendinden geçen uğultunun apansız serserisi
Onlarca bıçkın harfiyatla titrer hayvan derisi
Neyler bu ıssız yolun kavşağında gümrah delisi
Kendisi paçayı kurtarmış da gülebilir mi gerisi

Bir acayip homurtudur bu ilk isyanın kokusu
Aldanmaya meyilli, felekten gelir korkusu
Ayak bezemeyle süslenmiş ahiretlik sorgusu
Bilinmeze yolcu var bitmek üzere uykusu...

SEVDA TELLERİ

Saçlarımdan dökülür
Sevda tel tel şehrin kaldırımlarına,
Sonra güneş gibi doğar
Yüreğimin pencerelerine.
Kapalı Çarşı'nın pastırma kokulu dükkanlarından
Yükselir gözlerim bir kuş gibi Hunat Camii'ne.
Eski Talas'ın taşlık sokaklarından,
Endürlük'ün tepesindeki yıkık dökük kilisede
Soğur nefesim şehrin viraneliğine,
Bitap düşmüş çeşmelerine, evlerine,
Belki de kümbetlerine...
Yağmur olup akar gözyaşlarım,
Ruhunu yitirmiş, rahmetten yoksun binaların arasında
Üşür zihnim.
Uyuşturulmuş bedenlerin
Hayat bulmak için fersah fersah kaçtıkları
Bahçeli mahkumiyetten mahrum kalır haysiyetim.
Erciyes'in pamuk şekeri yamaçları
Ayaklarımdan başıma kadar kristalleştirir hüznümü.
Sazlıklarında, şelalelerinde, nehirlerinde saklı umudum,
Baharın şen şakrak dallarına dolanır hallaç pamuğu gibi.
Gürül gürül akan ezan sesi
Seyir Tepesi'nden, Beş Tepesi'nden,
Kıranardı'ndan eser Yaman Dede'ye,
Şifahane'ye, Temenni Tepesi'ne ve Peri Bacaları'na doğru.
Hu der Gesi Bağları,
Derin derin iç çeker sanatkâr tarihine.
Ahi Evran kıyama kalkar Kale'nin dört ucundan,
Ceddi'nin şehadetine inci taneleri nesil nizam kursun diye.
Ah iki gözüm ah!
Ne sevdalar döküldü saçımın telinden kaldırımlara.
Camii Kebir'in, Hacı Kılıç'ın ve nice nice secdegâhların
Bağrında iman dolu çiçekler eğilsin diye...

YALAN *mirası*

''Çok büyük acılar çekmelisin ki, benim ne yaşadığımı anlayabilesin.'' Bu cümlenin yankısını, herkes hayatındaki birinden eminim ki duymuştur. Bu, ister bir ölüm acısı, isterse birinin gidişi olsun; feryadı hiç susmayan kalbin çığlıkları aynı ne de olsa. Acı, insanları ortak paydada buluşturur, gönül yangınını dindirmek için su misalidir âdeta. Tabiatımız gereği ölüm de doğum kadar var hayatımızın evresinde. Ölüm olmadan da, insanlara çok kandığım için çok da kanadım. Gerek arkadaşlarımdan gerekse aile üyelerinden hayatımdan çıkardığım insanlar oldu. Küçüklüğümden beri de aile büyüklerimizden çok kayıplar yaşadık, bu süreçte dualarımızı eksik etmedik lâkin ben dedemin vefatından önce hiç mezarlığa gitmemiştim mesela. Geçen yıl Mart ayında, sabah aldığımız acı haber sonucunda kaybetmiştik dedemi. Ansızın, öylece... Bir anda kendimizi cenaze evinde bulduk, başsağlığına gelen insanları karşılıyorduk. Anneannem sarılıyordu bana, bir yandan da, ''Sude, deden gitti.'' diye mırıldanıyordu. Benden çok kendini mi inandırmak istiyordu acaba bu duruma? Kimse kendini böyle bir acıya hazırlayamadan, dedem, beklenmeyen bir misafir gibi hayatımıza gelip, bir anda gidivermişti sanki. O gün anneannemlerin evinde hiç güneş doğmamıştı, kışı uğurlarken dedemi de yolcu etmişiz meğerse. Her kaybın ve acının bir rengi olduğuna inanırım, o evin de ruhu katran karasıydı; tenha bir yol gibi ıssızdı, kimsesizdi. Zifirî karanlıktı hava, pusluydu ve bu yüzden kimsenin gözü acıdan ve hayâl kırıklığından başka bir şey görmüyordu. Fakat buna tezat bir şekilde de insanlar bencildi, öyle ki hırs ve kibir de kanlarına karışmıştı. Ölüm, insanları bir araya getirir, birleştirirdi; büyük, küçük demeden herkes tek bir çatı altında toplanırdı. Bu durum dedemin kaybında böyle olmadı, ölüm herkesi ayırdı. Uçurum girdi insanların arasına, çil yavrusu gibi dağıldılar. Sonbaharda kurumuş bir yaprak timsali savruldu teyzelerim, kuzenlerim ve diğer tüm aile belledikleri. Annem yapısı gereği güçlü bir kadındır, serttir ama pamuk gibi de yumuşaktır. O gün içi çıkana

kadar ağladı, ağlaştı annesiyle, kardeşleriyle. O gün toprak attık dedemin kefeninin üstüne, son vazifemizi yapalım diye. Hakkımızı helal ettik, hâlbuki helallik bile isteyememiştik. İnsanlar fısıldaşıyorlardı, ağlıyorlardı için için. Anneannem zaten yaşlı kadın, daha orada fenalaşmıştı, annemle ben de sessiz bir seyirci gibi olanları izliyorduk. Annem de dağılmıştı, bin parçaya bölünmüştü, oradaki dik duruşu ise sadece kırıntılardı. Dağıldığı yerden toparlanacaktı, zaman geçecekti, ama unutulmayacaktı. Ne yapılanlar ne de yapılmayanlar. Dedem, zamanında o kadar iyi bir insandı ki, 'Önce ben değil, önce o.' mantığı ile hareket ederdi. Bu yüzden de çevresi genişti, kardeşine bile hem abilik hem de babalık yapmıştı. Yaş aldıkça işler değişti, çevresindekiler de öyle tabii. Kardeşi büyük adam oldu olmasına da, nankör çıktı, dostum dediği insanlar kendisini saymaz oldu. Evlat dedikleri, kendisine el oldu. Bütün bunlar da yalan mirasının bir parçasıydı, bunu da herkes çok geç anladı. Dört kadın, bir zamanlar küçük bir kız çocuğuydu, aile sevgisinden yoksundu. Sonra babaları öldü, miras olarak sadece yalan kaldı ellerinde avuçlarında. Yalan büyüttü onları, yalan okşadı saçlarını ve yine yalan ayırdı yollarını. Evet, ölüm de vardı bu fani dünyada ama kimse kendisine ne yaşatıldığının farkında değildi. Yalan mirasının avcılarıydı artık onlar, asıl sınavlarıysa içlerindeki insanlıktı. Ya acımasız olup, kurbanlarına pençelerini geçirip herkesi yok edeceklerdi, ya da var edip, bütünleşeceklerdi. Yeniden doğmak için, tekrar ölmek gerekti.

KIYMETLİ SUDE HANIM,
dedenizin yaşına geldiğinizde bu anınızı tekrar okumanızı ve yeniden yorumlayıp gönlünüzdeki manaların imbiğinden damıtarak yine bize yazmanızı temenni ederiz.

HAYATIN *çemberi*

> Bir çizim düşünün; kâğıdın ortasında iki büyük daire var, biri geceyi temsil eder, diğeri gündüzü. Geceyi temsil eden dairenin içinde yıldızlar parlıyor, bir köşesinde narin bir ay, ışığıyla toprağı okşuyor. Gündüzü temsil eden dairede ise güneşin ışıkları bir ağacın dallarına vuruyor. Ağacın dallarında kuşlar ötüşüyor, kökleri ise gecenin karanlığına doğru uzanıyor. Köklerden bir damla su yavaşça toprağa karışırken, dallarda bir yaprak uçmaya hazırlanıyor.

Geceyle gündüzün kesiştiği yer ise bir bebek figürü; yarı karanlık, yarı ışık içinde, minicik elleriyle bir tohumu toprağa bırakıyor. Bebek ağlarken, üstündeki bulutlardan bir damla yağmur süzülüyor. Yağmurun düştüğü yerdeyse çiçekler filizleniyor.

Bu çizimin kenarında ise bir yazı, ince bir tebessümle okunacak cümleler sunuyor:

"Bir yaprağın toprağa düşmesi, bir çiçeğin doğumuna gebedir. Güneş battığında yıldızların ışığını unutma; çünkü her gece, yeni bir günün rahmidir. Ey insan! Sen de bir tohum ek; kim bilir, belki de kendi cennetini büyütürsün."

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

İnce Esprilerle Çizim Detayları:

Gece ve gündüzün kesişim noktasında, bebeğin üzerinde minik bir kuşun "Hadi ama, büyü de oyun oynayalım!" yazan bir pankart taşıması.

Gündüz tarafındaki dallarda, güneşe gözlük takmış bir yaprağın, "Bu ışık biraz fazla parlak, ama olsun, fotosentez şahane!" demesi.

Gece tarafındaki köklerden bir tanesinin, karanlıkta uyuyormuş gibi gösterilmesi ve üzerine "Beni sabah uyandırma, köklerin de dinlenmeye ihtiyacı var!" yazılması.

Bu illüstrasyon, ölmek ve doğmak temalarının iç içe geçtiği, hayatın akışındaki esprili ve derin anlamları görsel bir şiirle sunuyor. Her bir detay, okuru gülümsetirken aynı zamanda hayatın döngüsüne dair ince bir farkındalık sunuyor.

Bu metni, sanatçının hayal gücünü canlandıracak bir rehber ve illüstrasyonun ruhunu yansıtan bir hikâye olarak düşünebilirsiniz. Çizimi oluştururken, hayatın içindeki esprili, duygusal ve felsefi detayları bir arada yansıtabilirsiniz.

"Sonraki sayılarımızda HAYALİ TASARIM sayfamız için bir şeyler yazmak çizmek ister misiniz?"

DÜNYANIN GÜR SESİ

Kendini biraz daha içine çek, narinsin;
Dünyanın sesi, çığlık gibi yükselir.
Sana dokunan her nefesi,
Bir kılıç olur göğsüne dayanır,
Bir mermi olur kalbine saplanır.
İlk büyük öfkesinde,
Sana lanetler yağdırır bu dünya,
Ve sen, sessizce susarsın.

Kendine dön, biraz daha...
Gözlerini kapat da kalbini dinle.
Bu dünya, kendi suçunu unutur,
Yükünü sana bırakır.
Bir günah işlediğinde,
Gölgeler çekilir omzundan,
Seni yalnız bırakır bu dünya.

Ama bil ki;
Sana bir Allah kalır,
Bir Peygamber kalır,
Bir Mürşid kalır yolunu aydınlatan.
Ve toprak...
Toprak sana yurt olur,
Gönlüne sığınak,
Ruhuna sonsuz bir sabır.

Dünya ne kadar hoyratsa,
Rahmet bir o kadar yumuşak.
Dünya ne kadar uzaksa,
Hakikat bir o kadar yakın.
Ve toprak,
Her düşüşte seni tutar,
Her suskunlukta seni anlar.

Kendini biraz daha içine çek, narinsin
Bu dünyanın sesi senden daha gür çıkar
Bu dünyanın gücü sana kılıç olur mermi olur
İlk büyük öfkesinde sana lanet okur bu dünya
Kendine dön biraz daha
Bu dünyanın kötü kişisisin
İlk büyük günahında seni terk eder bu dünya
Sana bir Allah bir Peygamber bir Mürşid bir toprak yurt olur

(Yazar yazıyı hazırlarken
yapay zeka desteği kullanmıştır.)

VARLIĞIN HİKAYESİ

Hayat bir yolculuktur, her adımı varlıkla, ölümle ve doğumla iç içe. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın o derin zaman anlayışına kulak verelim: "Ne içindeyim zamanın ne de büsbütün dışında." İki uç arasında sıkışan her insan, doğum ve ölüm arasındaki ince çizgide varlıkla yüzleşir. Ölüm ve doğum, birer kavram değil, varoluşun gerçeğidir. Her nefes, bu gerçeğin özüdür; her yaşam, bir efsane, her ölüm ise bir başlangıçtır.

Turgut Uyar'ın mısraları, hayatın acılı ama derin anlamını taşır: "Güzel şeyler de oluyor hayatta; mesela insan ölüyor, sonra bir çocuk doğuyor." Gerçekten de, her ölüşün ardında bir doğuş saklıdır. Ve bu doğuş, yalnızca biyolojik bir gerçeklik değil, insan ruhunun yeniden uyanışıdır. Her ölüm, bir kayıptan çok, yeniden var olmanın ve sonsuzluğa adım atmanın hazırlığıdır.

Nazım Hikmet'in hayatı ve ölümü düşündüren, cesur bir biçimde seslendiği şiirleri, varoluşun ve yokluğun anlamını derinleştirir: "Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine!" Burada yaşamın özüdür; hem tek, hem özgür, hem de hep birlikte. Ölüm de bu yaşamın bir parçasıdır; bir ağacın kökleri gibi, bir ormanın sessiz derinliğinde, ölümün yeri, hayatta olduğu kadar kutsaldır. Yaşam, onun zıddı olan ölümle anlam bulur. Bir tohumun toprağa düşmeden filizlenememesi gibi, insan da ölümle var olur.

Necip Fazıl, ölümü yalnızca bir son değil, bir başlangıç olarak kabul eder:

"Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber." Ölüm, bir kavuşma anıdır, bir vuslattır. Bir sükûnettir, dünyanın gürültüsünden sonra gelen sonsuz huzurdur. Fakat ölüm, tıpkı birkapı gibi, bize başka bir âleme açılır. Ve her ölümde, insan bir başka âleme doğru yol alır.

Biraz da Cahit Zarifoğlu'nun mısralarında yankılanan bu düşünceyle buluşuruz: "Her seher bir kapı açılır, bakarsın ki başka âlem." Ölüm, bir kapıdır; başka bir dünyaya, başka bir hayata doğuşun simgesidir.

Tasavvufun derinliğinden beslenen Nurullah Genç, insanın varlık yolculuğunun ikiliği üzerine şöyle seslenir: "Biz doğmadan önce ölmüştük bir kere. Şimdi ölerek doğmayı bekliyoruz." İnsan, her nefesiyle bir ölüm ve doğum arasında salınan bir terazidir. Bir adımda kaybolur, diğerinde yeniden var olur. Bu, yaşamın sırrıdır; her adım bir ölüm, her adım bir doğuştur. İnsan, hep yeniden doğar. Ama bu doğuş, önceden geçirdiği ölümün müjdelediği bir yeniden var olma hâlidir.

Ölüm ve doğum, sadece fiziksel bir gerçeklik değil, ruhun derinliğinde yankılanan bir çağrıdır. Şairler, yazarlar, düşünürler, bu hakikatleri dile getirdiklerinde, bizlere yaşamı anlamanın anahtarını sunarlar. Ölüm, bir son değil; doğum, bir başlangıç değildir. Her ikisi de, bir devr-i daimdir. İnsan, bu devinimde kaybolmaz, aksine her ölüş bir doğuşun, her doğuş bir ölüp yeniden var olmanın işaretidir. Her bir şair, bu gerçeği kendi diliyle anlatır.

Turgut Uyar'ın "Her ölüm erken ölümdür" sözü, yaşamın kırılganlığına işaret eder. İnsan, her ölümde biraz daha büyür, her doğumda biraz daha yenilenir. Birbirini takip eden bu anlar, her zaman birer başlangıçtır. Ama Uyar'ın dediği gibi, ölüm ve doğum her zaman biraz yarım kalmışlık hissi taşır. Bu, insanın özgünlüğüdür; her eksiklik, onun tamlığını oluşturur.

Nazım Hikmet, "Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür" derken, yaşamın özgürlüğünü ve ölümün içinde barındırdığı gücü de anlatır. Yaşam, ölümden korkmayanların maharetidir. Ölüm, gölge, doğum ise aydınlık; biri olmazsa diğeri de var olamaz. Bu iki hakikat, birbirini tamamlayan birer gerçektir.

Cahit Zarifoğlu'nun şiirinde ölüm, bir teslimiyetin simgesidir. "Bütün korkularımı al Rabbim" diyerek, ölümün sükûnetini ve doğumun her defasında bir yeniden başlangıç olduğunu anlatır. Zarifoğlu'na göre, ölüm bir devr-i daimdir;

> Allah ile olduktan sonra ölüm de ömür de hoştur.
> Mevlâna

her son, bir başka hayata adım atmanın başlangıcıdır.

Sonuç olarak, her ölüm ve her doğum, hayatın derinliğinde gizli birer müjdedir.

Nurullah Genç, "Ölmek, doğmak kadar güzel bir müjdeyi taşır" diyerek, bu hakikati fısıldar. Ölüm ve doğum, yalnızca fiziksel değil, ruhsal bir dönüşüm sürecidir. Bir tohumun toprağa düşmesi bir kayboluşsa, aynı tohumun yeşermesi bir diriliştir. İnsan, bu ikiliği her nefeste yaşar. Ölüm ve doğum, hem bir son, hem de bir başlangıçtır; varlık yolculuğunun her adımında insan, sonsuz bir hikâyeyi yaşar.

"Sonraki sayılarımızda SÖZÜN ÜSTADINDAN sayfamızı siz araştırmak yazmak ister misiniz?"

BOŞLUĞUN
anlamlı rengi

Size de oluyor mu? Bazen simsiyah bir renk olarak görüyorum ben tüm evreni. Ben yokmuşum, hiç kimsecikler yokmuş gibi. Hatta bu dünya denilen acımasız gerçek ve bütün mefhumlar birer birer silinip de gidivermiş gibi. Tüm kâinat, yani her şey kaybolmuş; kocaman, simsiyah bir boşluk kalmış bize gibi.

İşte ben bazen, bir anlık yaşayıveriyorum o hali. O karanlık ama bir o kadar da aydınlık olan hali... Hiçbir şeyin anlamı kalmıyor o zaman gözümde. Ben küçüldükçe küçülüyorum, küçülmekle kalmıyor yok oluyorum. Tüm yaşadıklarım, yaşıyor olduklarım ve yaşayacaklarım hatta yaşamak istediklerim tamamen anlamını yitiriyor. Kendimi sorgulayıp duruyorum.

Ne yapıyorsun, ne hissediyorsun, ne için çabalayıp duruyorsun? Tüm bu yaptıklarının, hissettiklerinin ve çabaladıklarının bir önemi var mı gerçekten? Ve tüm bunlar, o karanlık boşluğun içinde bir ışık oluyor mu sana harbiden? Hayır! Hayır nidaları yükseliyor içimden o karanlık renge doğru. Sonra gözyaşlarım terk ediyor beni.

Her düşüncem anlamsızlaşıp da beni sorgulamaya başladığında, yalnızca gözyaşlarım değil, tüm benliğim de terk etsin istiyorum beni. İşte bu hiçlik ve boşluk hissi... Bazen öyle oluyor ki bu his hiç geçmiyor. Yapışıp kalıyor üstünüze. Ama yine de bu durum insanda bazen öyle çığırlar açıyor ki; zannımca hepimiz, her gün az da olsa o boşluğun simsiyah rengini, o karanlık yokluğu hissedip de; o boşlukta kendimizi bir o yana bir bu yana savrulurken görüp, tüm hayatın, her şeyin, hatta kendimizin bile bu anlamsızca yükselen çokça var olma çabasına ket vurabilsek belki de daha iyi emeller için çabalayan, daha iyi insanlar olurmuşuz gibime geliyor.

Ya da o karanlık renkte kaybolmayıp hatta belki de müthiş bir cesaretle kaybolup bazı gerçeklerle buluşuruz gibi. Kim bilir, belki...

Bilmem anlatabildim mi?

ZAMANDA ÜŞÜYEN ÇIĞLIK

Çığlık çığlığa doğurdu
Sabahın ilk ışıklarından önce bir kadın.
Çığlık çığlığa doğdu bir kız çocuğu,
Kız olduğunu görünce evde bir kasvet havası.
Bir suç, bir günah gibi alındı ve konuldu.
Kundak beyazdı, kefen de.
Zamanda üşüdü çığlık,
İkisinin de çığlığı kesiliverdi
Çağlayan bir suyun kesilmesi gibi.
Şimdi her yan buza kesmişti
Kireç kokan, damı akan bu evde.
Erkeği de kızı da o kadınlar doğurmuyor muydu?
Sekiz köşe şapkalı adam,
Söngün yanan sobanın başında
Ağzından burnundan duman çıkarıyor,
İçtiğinden mi yoksa kızgınlığından mı belli değil.
Göğsü inip kalkıyor ve kömürlü bir treni andırıyor.
Kesif bir koku doluyor odaya,
Bakışları sert.
Kadına bakmıyor, beşiğe bakmıyor;
Ayıpmış gibi.
Şöyle bir baksa,
İkisinin de temiz alınlarından öpse,
Kadın unutacaktı çektiklerini.
Ama adam oralı bile değildi.
Öpse alnını,
Beşikteki bebek babasını tanıyacak;
Kesif de olsa, ağır da olsa babasının kokusunu alacak.
Mıh gibi çakılmış oturuyor adam.
Kadın kan kaybediyor,
Hem bedeninden hem ruhundan.
Başındaki örtü kadar beyazlıyor yüzü, elleri;
Şubatta ayazda kalmış gibi.
Gözünden damlıyor yaşlar, iniyor.

İçini kavuran ateş, dışını soğutuyor.
Üşüyor kadın, üşüyor bebek.
Üşüyor zaman, üşüyor odalar.
Üşüyor kirpiklerden akan yaşlar.
Damlalar düşüyor, kadın düşüyor.
Düşüyor zaman, düşüyor kumdan kaleler.
Bebek ağlıyor, kadın duymuyor.
Kadın sustu, zaman sustu, adam sustu.
Sadece bebek ağlıyor.
Acaba acıktığından mı ağlıyor?
Annesine mi ağlıyor?
Yavrucak el kadar bebek ağlıyor.
Annesi bir kere kızını koklayamadı.
O, annesinin kokusunu hiç tanımadı.
Kucağında hiç uyumadı.
Bu kıştan sonra oralara hiç yaz gelmedi.
Saçı çiçekli bahar hiç gelmedi.

CAHİT SITKI
TARANCI

CAHİT SITKI TARANCI

Her Ölüm Yeni Bir Doğum Muştusudur

Kâinatta hiçbir nesne boş yere yaratılmamış ve boş yere yer almamaktadır. İnsanlar bunu ancak keşfedebildikleri kadarıyla anlayabilmekte ve anlamlandırabilmektedirler.

Bu bağlamda her insan insanlık ailesinin bir ferdidir ve o ailenin içerisinde yüce yaratıcının kendisine vermiş olduğu yetenekleri kullanarak bir boşluğu doldurmak, bir sorumluluğu yerine getirerek kendisine ve insanlığa faydalı olmak için gelir hayata.

Bu itibarla her insanda eğilim veya yetenek olarak ortak ya da farklı potansiyeller vardır. Kimi insanlar vardır ki; Mütefekkir, hayata ve insanlara karşı ilgili, duygusal, sancılı, bir yürek taşırlar sinelerinde. Kâinatta olup biten her şey onların ilgi alanlarındadır. Onlarla sevinir, onlarla üzülür, onlarla yaşarlar. Kâinatın kalbi onların kalbinde atıyordur adeta.

Ruhlarında var olan bu enerji onları rahat bırakmaz. Mazlumun feryadı olurlar bazen, bazen aşığın özlem, coşku ya da hüzünle çarpan yüreği, bazen hastanın çaresizlik ve umutla bezenmiş yakarışı, bazen günahkâr bir kulun tövbe kapısında kıvranışı, bazen Allah ve Resul aşkıyla dopdolu bir ruhun şahlanışı olurlar.

Gün gelir bir özgürlük savaşçısıdırlar onlar, gün gelir haksızlık karşısına dikilen civanmert bir yiğidin haykıran dili, gün gelir hayatın gizemli girdaplarından kurtulmaya dair yol gösteren hikmet ehli bir mürebbi ve benzeri hayatın hemen her alanına hatta ölüm gerçeğine dair bile söyleyecek sözleri vardır onların.

İstisnasız tüm kültür ve toplumlarda şair diye anılan bu müstesna insanları ilham perileri uykudan uyandırarak, arabayı sağa çektirerek, yolda yürürken, kitap okurken, işte çalışırken, yemek yerken kaşığı bıraktırarak ve benzeri olur olmaz yerlerde çat kapı fısıldayıverir yüreklerine. Ve bu fısıltının ayartıcı efsunuyla tırmanırlar onlar şiir denilen söz sanatının kışkırtıcı doruklarına.

Bir ananın doğum yaparken çektiği sancılara eş sancılarla kıvranarak elde ettikleri her biri bulunmuş birer kayıp hazine değerindeki mısralarını şiir kuşunun tılsımlı kanatlarına yükleyerek yükseltirler seslerini rikkatli yüreklere. Vakıadır ki; Şairleri susmuş toplumlar ruh estetiğini ve heyecanını kaybetmekten kurtulamazlar.

Cahit Sıtkı Tarancı merhum da yaşadığı zaman ve mekânlara edebiyatın çeşitli kolları ve özellikle de şiir nakkaşlığıyla bilgece şahitlik

etmiş müstesna değerlerinden birisidir insanlık ailesinin ve milletimizin.

Takvimler **4 Ekim 1910** tarihini not düşerken, **1937 yılına kadar "Diyarbekir"** olarak anılan Diyarbakır ilimizin Camii Kebir Mahallesi'nde, köklü **"Pirinççi zadeler"** ailesinden olup ticaret ve ziraatla uğraşan Bekir **Sıtkı Bey ile Arife Hanım'ın oğlu** olarak doğduğu düşmüştür kayırlara Cahit Sıtkı'nın.

İlkokulu Diyarbakır'da, liseyi de Kadıköy'deki Saint Joseph Lisesinde okurken **Cumhuriyet döneminin önemli şair ve yazarlarından Ziya Osman Saba ile 1928'de tanışarak yakın dost oldu** ve bu ikili arasında Türk edebiyatını etkileyen yazışmalar, Tarancı'nın vefatına dek sürmüştür.

Cahit Sıtkı lise tahsili yıllarında Fransızcayı ilerleterek, Stephane Mallarme, Charles Baudelaire ve Arthur Rimbaud gibi Fransız şairlerin eserlerini de okumaya başlar.

1931 yılında da Galatasaray Lisesinden mezun olan Cahit Sıtkı'nın bu sıralarda yazdığı ve **"Gidiyorum" isimli şiir ile başlayan İlk eserleri Galatasaray Lisesi'nin çıkardığı "Akademi" ile dönemin ünlü "Serveti Fünûn" dergilerinde yayınlandı.**

1933 te Mülkiye mektebi (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi)de okuduğu 1933'te yayınlayan Tarancı, derslere ilgisizliği ve bazı disiplin sorunları nedeniyle okuldan ayrılmak zorunda kalır.

Bu sırada Sümerbank'ta çalışan Cahit Sıtkı Karabük'e atanması üzerine Sümerbank'taki memuriyetten ayrıldı ve **öykülerini yayınladığı Cumhuriyet gazetesinde çalışmalarını sürdürdü.**

2 Temmuz 1934 yılında soyadı kanununun çıkmasından sonra ailenin "Tarancı" soy ismini almasıyla birlikte **24 yaşından itibaren "Cahit Sıtkı Tarancı" diye anılır olmuştur.** Bu sıralarda Sümerbank ta çalışmaya başlayan Cahit **Sıtkı Tarancı iş hayatına Cumhuriyet gazetesinde devam etti.**

Aynı yıllarda Peyami Safa ile de tanışır usta şair, Cumhuriyet Gazetesi sahipleri Nadir Nadi ve Doğan Nadi'nin desteğiyle **üniversite öğrenimini tamamlamak üzere Paris'e gitti.** Paris Radyosu'nda Türkçe yayınlar spikerliği de yapan Tarancı, 1938-1940'ta Sciences Politiques'te yüksek lisans yaptı. **Paris'te iken yazar Oktay Rıfat ile tanıştı.**

1941'de İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte Paris'ten bisikletle kaçarak Lyon ve Cenevre yoluyla Türkiye'ye dönen Tarancı, 1941-1943'te askerliğini Balıkesir'in Burhaniye ilçesinde yaptı. Ayrıca **askerliği sırasında Türk şiirinin önemli örneklerinden biri olan "Haydi Abbas" eserini kaleme aldı.**

Askerlik dönüşü İstanbul'da babasına ait işyerinde çalıştı. Daha sonra Ankara'da Anadolu Ajansı'nda çevirmenlik yaparken aynı zamanda Toprak Mahsulleri Ofisi ve Çalışma

Bakanlığı'nda da görev yaptı.

1946 yılında açılan bir şiir yarışmasında "Otuz beş yaş" şiiri ile birincilik kazanıp ünlenerek dönemin en çok okunan şairlerinden biri oldu. Aynı yıl **"Bir memleket isterim" adlı şiiri ile** de dikkatleri üzerine çekmişti.

Tarancı, 1951'de Cavidan Tınaz ile evlendi. Şairin ilk şiirlerinden itibaren bir sığınak olarak gördüğü aşk/sevgi temi, eşi Cavidan Hanım'la tanışmasından itibaren durulur ki; **Cahit Sıtkı için artık, sevgili, "Ölümlü insani yanlarından sıyrılarak "melek'leşmiş" bir varlıktır** hayatında.

Evlendikten sonraki duygularını dile getirdiği şiirlerini "Düşten Güzel" adlı kitapta bir araya getiren usta şair, "Bir gerçek içindeyim düşten güzel/Sevdiğim gülüyor yanı başımda" dizeleriyle sıra dışı bir mutluluk tablosu olarak şiirleştirdiği evliliğinin henüz ikinci yılındayken 1953'te geçirdiği bir kriz neticesinde felç oldu. Konuşma yeteneğini kaybeden Tarancı, yatağa bağlı ve yarı bilinçli olarak İstanbul ve Ankara'da çeşitli hastanelerde tedavi gördü. Bir yıl kadar Diyarbakır'daki baba evinde bakıldı.

Tedavi için devlet tarafından 1956'da Avrupa'ya götürülen şair Tarancı, göğüs zarının iltihaplanması sonucu ortaya çıkan zatülcenp hastalığına yakalanarak **13 Ekim 1956'da, evliliğinin henüz beşinci yılında Viyana'da 46 yaşındayken vefat etti. Cenazesi Ankara'da Cebeci Asri Mezarlığı'na defnedildi.**

Ailesinin Diyarbakır'daki evi ise 1973'te **"Cahit Sıtkı Müze Evi"** olarak ziyarete açıldı.

Biz inanıyoruz ki; Her insan ölüme nişanlı olarak doğar ve her ölüm yeni bir hayata doğuşun muştusudur.

İlk şiirlerinde hece ölçüsünün alışılmış kalıplarının dışına çıkan biçimiyle edebiyat çevrelerinde dikkati çeken Tarancı, eserlerinde genellikle açık ve sade bir üslup kullandı. Daha sonra vezin ve uyağı da dikkate alarak kurallar çerçevesinde yazdıklarıyla şiire farklı bir boyut kazandıran Tarancı, dönemin şairleri arasında yaşanan **"Sanat, sanat için mi yoksa toplum için mi yapılır?" tartışmasına, "Sanat, sanat için yapılır" cevabıyla dâhil olarak** şiirlerini kaleme alan şair **"Şiir, ulaşmak istediğim esas mefkûredir. Şekilsizlik içinde güzellik avına çıkanlar, kendi kendilerini avutmaktan başka bir şey yapmazlar. Şiirdeki esas rol, kelimelerin istifidir."** İfadeleriyle şiir anlayışı ile ilgili dikkatlerden kaçmayan bir poetika ortaya koymuştur.

Edebiyat çevrelerinden; **"Bir yandan Garip akımından etkilenerek serbest şiiri denedi.** Diğer yandan Baudelaire, Ver laine gibi Fransız şairlerinin yanı sıra Tanpınar ve Dıranas'ın da etkisinde kaldı. Buna rağmen **hiçbir akıma bağlanamayarak, uyum ve biçimi gözetmek suretiyle, duygulu, içten, kendine özgü bir şiir geliştirdi."** değerlendirmesi Cahit Sıtkı

Tarancı'nın şairliğinin anlaşılması bakımından önemli ipuçlarıdır.

Türk edebiyatında **"saf şiir" anlayışının önemli temsilcilerinden biri olarak görülen Tarancı'nın** eserleri "Varlık", "Kültür Haftası", "Yücel", "İnsan", "Ülkü" ve "Pınar" adlı dergilerde de yayımlandı.

Şiirlerinde az sözcükle çok şey söylemek taraftarı olduğunu her fırsatta dillendiren ve genel itibariyle **yaşama sevinci, aşk ve ölüm temasının yanı sıra yalnızlık ve çocukluğuna duyduğu özlemi de dile getiren ayrıca eşya-insan arasında kurduğu ilişki edebiyat incelemelerine konu olan** şairin yazdığı şiirlerden bazıları şunlardır.

Abbas, aşk vakti, kara sevda, batan gemi, ben aşk adamıyım, bir umut, bir kapı açıp gitsem, bu gün hava güzel, can yoldaşı, çilingir sofrası, gidiyorum, hatıralar, hepimize dair, ilk aşklar, iki ses, gündüz, her günkü ölüm, gün eksilmesin penceremden.

Cahit Sıtkı Tarancı'nın şiir dalında kitaplaştırılmış Eserleri:

Ömrümde Sükût (1933, 1968) ilk baskısı Mülkiye mektebinde okuduğu yıllarda basılmıştır.

Otuz Beş Yaş (1946, 1982) Birincilik ödülü aldığı şiirden sonra basılan eseri.

Düşten Güzel (1952, 1969) Evlendikten sonra yazdığı şiirlerin yer aldığı eseri.

Sonrası (Ölümünden sonra 1957, 1962) Bu eserinde Fransız şiirinde yaptığı çeviriler de yer almıştır.

Mektup dalında: Çocukluk arkadaşı olan Ziya Osman Saba ile edebiyatımızı etkileyen ve Tarancı'nın ölümüne kadar süren yazışmaları/ mektuplaşmalarının yer aldığı "Ziya'ya Mektuplar" (Ölümünden sonra 1957.) de basılmıştır.

Hikâye dalında da sağlığında kitaplaşma olmadı, ölümünden sonra ise;

Gazetelerde çıkan 22 öyküsünün Selahattin Öner tarafından derlendiği **"Cahit Sıtkı'nın Hikâyeciliği ve Hikâyeleri"** 1976 yılında basılmıştır.

Şairin vefatının 50. Yılına denk gelen 1996 yılında gazetelerde çıkan öykülerinin önemli bir kısmının toplandığı **"Gün Eksilmesin Penceremden"** başlığıyla Can Yayınları tarafından edebiyatseverlerin beğenisine sunuldu.

2003 yılında da Şaban Sağlık tarafından düzenlenen **"Cahit Sıtkı Tarancı'nın Hikâyeleri Üzerine Bir İnceleme"** Hece Yayınlarından çıkmıştır.

Burada paylaşabildiklerimiz şair ruhlu insanların kahır ekseriyetinde olduğu gibi çok hareketli ve çalkantılı, bir o kadar da renkli bir hayatı olan Cahit Sıtkı Tarancı'nın hayatından özetin özeti denebilecek şekilde mütevazı bir bilgi paylaşımıdır.

Yaşadığı zamanın Edebiyat atmosferinin en seçkinlerinden biri olarak yer alan şairin **"Ulaşmak istediğim esas mefkûredir"** dediği ve

"Bir sığınak" olarak görüp benimsediği, aynı zamanda "Sanat sanat içindir" anlayışıyla oluşturduğu şiir ikliminde üzerinde de bir gezinti yapacak olursak, kayıtlarda ilk şiir olarak yer alan **"Gidiyorum"** şiiri çarpar gözümüze.

Şair bu şiirinde yalnızlığın ve umutsuzluğun için de bocalayan aynı zamanda bunun getirdiği hoyratlık ve fütursuzluğu doyasıya yaşayan bir insanın ruh halini yansıtmaktadır. "Çölde bir yolcu gibi yalnızlığın içinde/Kavrulup gidiyorum." Derken, yalnızlık ve umutsuzluğu, "Serseri bir rüzgâr gibi hep ganimet peşinde/Savrulup gidiyorum" derken hoyratlık ve sınırsızlığı, "Ne belli yerim var, ne de sevdiğim biri/Sürünüp gidiyorum." Derken de insan hayatında en ağır sarsıntılarından biri olan çaresizliği dile getirmektedir.

"Abbas" isimli şiirindeki "Kur bakalım çilingir soframızı;/Dinsin artık bu kalp ağrısı./Şu ağacın gölgesinde olsun;/Tam kenarında havuzun./Aya haber sal çıksın bu gece;/Görünsün şöyle gönlümce./Bas kırbacı sihirli seccadeye,/Göster hükmettiğini mesafeye ve zamana..." İfadeleriyle, dipsiz bir hayal âleminin baş döndüren ortamında mizah ve ironiyi harmanlayıp mesafeleri aradan kaldırarak şiir tadında bir tablolar sunmaktadır.

"Yaş otuz beş! Yolun yarısı eder./Dante gibi ortasındayız ömrün." Dizeleriyle başlayan **"Yaş otuz beş"** şiirinde insanın genel anlamda ömür beklentisini vurgularken "Yalvarmak, yakarmak nafile bugün,/Gözünün yaşına bakmadan gider." Dizeleriyle de ölümün her an kapımızı çalabilecek bir davet olduğunun altını çizer dramatik bir şekilde. "Şakaklarıma kar mı yağdı ne var? /Hangi resmime baksam ben değilim/. Hayal meyal şeylerden ilk aşkımız./ Bu kaçıncı bahçe gördüm tarumar?" dizelerinde farkına bile varılmadan geçip giden gençlik çağına ve ulaşılan hazan mevsimine dair derin bir hayıflanma vardır. Son bölümde ki "Neylersin ölüm herkesin başında./Uyudun uyanamadın olacak./Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında?/Bir namazlık saltanatın olacak,/Taht misali o musalla taşında." Dizelerinde de insanın ölüme karşı çaresizliğini, her canın bir gün bu gerçekle yüz yüze gelmesinin kaçınılmaz olduğunu vurgular. Aynı zamanda, dönülmez yola revan olurken insanın cenazesine hayatta iken gösterilmeyen itibarın gösterilmesine isyan edercesine cenaze namazını bir saltanat kadar saygın bir konum olarak göstermek suretiyle ölüme dair tatlı bir not düşmektedir.

Yine ölüm ile ilgili olarak yazmış olduğu **"Ömrümde Sükut"** şiirinde "Ve böylece bu ömür, bu ömür her dakika,/Bir buz parçası gibi kendinden eriyecek./Semada yıldızlardan, yerde kurtlardan başka,/Yaşayıp öldüğümü kimseler bilmeyecek!" dizeleriyle

kendisini garip ve kimsesiz hisseden bir insanın ölüm duygusunu nasıl hüzünlü yaşadığına parmak basar ve gariptir ki kendisi de bizatihi vatanından uzak, tasvir ettiği garip ölümüne benzer bir ölümün sunduğu ecel şerbetini içerek veda eder hayata.

Evlenmesiyle birlikte donuk, karamsar ve üşüyen duygularına bir cemre düşer adeta şairin. Ve bunu **"Düşten güzel"** isimli şiiriyle dillendirir. Bu şiirde, aşkın insanı ayıkken bile sarhoş eden bir lezzetinin olduğunu, hasretini çektiği tüm güzellikleri onda bulduğunu. "İlktir baharın gönlümce geldiği/İlktir hem sarhoş hem ayık olduğum/Bir gerçek içindeyim düşten güzel/Sevdiğim gülüyor yanı başımda/Aşkından talihimin düzeldiği/Sen gökte ararken yerde bulduğum/Bir sende gördüm ince ruh ince bel/ Sende murada erdim kırk yaşımda." mısralarıyla vurgular şair kırk yaşına rağmen sıra dışı bir coşkuyla.

Şair bazen yetişkin bir insan olmanın zorluk ve kıskaçlarından çocukluğunun fırtınasız, haylaz, coşkulu kucağına sığınmak ister, çocukça bir duyguyla dertsiz, tasasız yaşamaya imrenir. **"Çocukluk"** isimli şiirinde bunun ipuçlarını verir bize; "Affan Dede'ye para saydım,/Sattı bana çocukluğumu./Bu bahar havası, bu bahçe;/Havuzda su şırıl şırıldır/.Uçurtmam bulutlardan yüce,/Zıpzıplarım pırıl pırıldır./Ne güzel dönüyor çemberim;/Hiç bitmese horoz şekerim!" dizelerinde.

Ve memleket aşkı da doruk noktadadır şairin. Hayalleri ile vakıanın birbirinden uzak oluşun verdiği tatlı bir isyanla, tabir caizse mumla arar gibi arayışı refahı, adalet, merhamet, dayanışma ve dostluğu göze çarpar. Bunu **"Memleket isterim"** şiiriyle ilan eder şair tüm canlarına ülkesinin. "... Memleket isterim/Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;/Kardeş kavgasına bir nihayet olsun./Memleket isterim/Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun;/Kış günü herkesin evi barkı olsun./Memleket isterim/Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;/Olursa bir şikâyet ölümden olsun."

Hayatı olduğu gibi ölümü de dolu dolu hisseder şair. Kimi zaman sevgiliyle yolların ayrılmasına sebep olarak gördüğü ölümün bir son olmadığını, yeni bir doğum olduğunu, ölümün ötesindeki hayat için bile sevgiliye olan tutkusunu dillendirir. Bu bağlamda **"Desem ki"** şiirinde hayatı ve ölümü harmanlayıp aynı yürekte sevgiliye bir seslenişi vardır ki şairin, hayatın ve kâinatın tüm zaman ve mekânlarını kuşatırcasına ve içini tek onunla doldurucasına. "Desem ki; Sende seyrediyorum denizlerin en mavisini,/Ormanların en kuytusunu sende gezmekteyim,/Senden kopardım çiçeklerin en solmazını, /Sende tattım yemişlerin cümlesini." ..... "Desem ki sen benim için,/Hava kadar lazım,/Ekmek kadar mübarek,/Su gibi aziz bir şeysin;/Nimettensin, nimettensin" Ve bir arayışı vardır ki

her canın başı derdine düştüğü kıyamet gününün tehdidini yok sayarcasına; "Desem ki/.....Günlerden sonra bir gün,/ Şayet sesimi fark edemezsen,/Rüzgârların, nehirlerin, kuşların sesinden,/Bil ki ölmüşüm/....."Ve neden sonra/ Tekrar duyduğun gün sesimi gök kubbede,/Hatırla ki mahşer günüdür/Ortalığa düşmüşüm seni arıyorum."

Bazen kabir hayatına takılır düşünceleri şairin, onu hisseder derinden derine ve şöyle seslenir **"Ölümden sonra"** şiirinde; "Öldük, ölümden bir şeyler umarak./Bir büyük boşlukta bozuldu büyü./Nasıl hatırlamazsın o türküyü,/Gök parçası, dal demeti, kuş tüyü,/Alıştığımız bir şeydi yaşamak../Şimdi o dünyadan hiçbir haber yok;/Yok bize arayan, soran kimsemiz./Öylesine karanlık ki gecemiz,/Ha olmuş ha olmamış penceremiz;/Akarsuda aksimizden eser yok."

Ve şair birden bire sıyrılır kabir hayatından dolayı hissettiği garipliğin kıskacından ve adeta ondan hınç alırcasına, mizahi bir dille şöyle seslenir **"Dalgın ölü"** şiirinde; "Dün güzel bir kadın geçti,/Kabrimin yakınından./Doya doya seyrettim,/Gün hazinesi bacaklarını,/Gecemi altüst eden./Söylesem inanmazsınız,/Kalkıp verecek oldum,/Düşürünce mendilini;/Öldüğümü unutmuşum..."

"Ben Ölecek Adam Değilim" şiiri, ölüme bir başkaldırı manifestosu olarak nitelendirilebilir. Şair, ölümle yüzleşmek istemez. Cahit Sıtkı, sürekli olarak aklına gelen, korktuğu ve kaçınmak istediği ölüme "Açmam!" diyerek bir karşı koyuş geliştirir. Kendine ölümü yakıştırmaz, kendini ölecek bir adam olarak görmez.

Şairin ölüm ile ilgili duyguları netleşmemiştir aslında. Gün olur ölümden sonra sevdiğini arar mahşer yerinde, gün olur kabir hayatının sıkıcılığını dillendirir, gün olur gelip geçenleri izler kabrinden ama ölümü bir türlü içine sindirememektedir. Bunu da "Ben ölecek adam değilim" şiirinde ele vermektedir. "Kapımı çalıp durma ölüm,/Açmam;/Ben ölecek adam değilim./Alıştım bir kere gökyüzüne;/Bunca yıllık yoldaşımdır bulutlar./Sıkılırım, Kuşlar cıvıldamasa dallarımda,/yemişlerine doymadığım ağaçların".....Ya nasıl dururum,/Ellerim ne der sonra bana?"/Soğumuş kalbime ne cevap veririm?/Olduğum yerde,/Öyle upuzun yatmış,/Hareketsiz,/Sükûta râm olmuş;/Sanki devrilmiş bir heykel?" ....."Kapımı çalıp durma ölüm,/Açmam;/Ben ölecek adam değilim."

Ama ne var ki; o da her can gibi ölümlüdür ve hayatı da ölümü de yaratan yüce Mevlâ'nın **"Her can ölümü tadacaktır"** hükmüne râm olarak **"Yaş otuz beş"** şiirinde sorduğu "Kim bilir nerde, nasıl, kaç yaşında? Sorusunun cevabını 13 Ekim 1956'da, 46 yaşında ve "Sende murada erdim kırk yaşımda."

Diyerek tasvir ettiği mutlu evliliğinin **henüz 5 ya da 6. Yılında alır.** Ve sanıyorum "Neylersin ölüm herkesin başında./Uyudun uyanamadın olacak/Bir namazlık saltanatın olacak,/Taht misali o musalla taşında." mısraları dudaklarında yeni ve bambaşka bir hayatı tatmak inanç ve ümidiyle Rabbine yürümüştür.

Rahmeti sonsuz olan Rabbimizden onu merhametiyle yarlığamasını dileriz vesselam...

"Sonraki sayılarımızda DOSYA sayfamızı siz araştırmak yazmak ister misiniz?"

YENİDEN *doğmak*

Göz alabildiğine uzanan vadinin yamaçlarında, Hasan adında bir adam yaşardı. Her sabah, doğan güneşin ilk ışıklarını izlemek için tepenin zirvesine çıkar, kalbini dolduran bir boşluğa cevap arardı. Geçmişte kaybettiği sevdiği birinin hatırası, gölgesi gibi peşindeydi. Bir gün onun ölüm haberini aldığında, dünya adeta duruvermişti. Hasan, o günden sonra yaşamı sorgulamış, ama cevapları bir türlü bulamamıştı.

Vadinin ortasındaki köyde bir gün büyük bir cenaze vardı. Köy halkı kalabalıklar halinde toplanmış, dualar okuyor, gözyaşları döküyordu. Hasan, uzaktan sessizce izliyordu. Bu ölüm, ona kendi kaybını ve bu kaybın yarattığı derin sızıları hatırlatıyordu. İçinde yanan hüzün, taşınamayacak kadar ağırlaşmıştı. Tam o sırada yaşlı bir adam, Hasan'ın yanına yaklaştı. Yüzündeki kırışıklıklar, yılların hikâyelerini taşıyordu.

"Evlat," dedi, "ölüm, sadece bir son değildir. Her son, yeni bir başlangıcın perdesidir. Toprakta bir tohum gibi, ölümle birlikte yeni bir yaşam başlar."

Bu sözler, Hasan'ın zihninde yankılandı. Ama o, bunu yalnızca bir teselli olarak algıladı; yaşamı boyunca hissettiği o derin boşluğun dolacağına inanamıyordu.

O gece Hasan, ormanın derinliklerine doğru bir yürüyüşe çıktı. Hava serindi, yapraklar rüzgârla fısıldaşıyordu. Ansızın, bir çalının arasında çırpınan küçük bir kuş yavrusu gördü. Kanatları

zayıf, gözleri korkuyla doluydu. Hasan, kuşu ellerine alıp eve götürdü. Ona yuva yaptı, besledi, iyileştirdi. Günler geçtikçe kuş büyüdü, tüyleri parıldadı, kanatları güçlendi. Hasan, kuşun her çırpınışında kendi içindeki karanlığın biraz daha hafiflediğini hissetti.

Sonunda, kuşun uçma zamanı geldi. Hasan, onu vadinin zirvesine götürdü. Ellerini açtı ve kuş, gökyüzüne doğru yükseldi. Hasan'ın gözlerinden bir damla yaş süzüldü. Ama bu yaş, hüzünden değil, bir farkındalığın getirdiği huzurdan kaynaklanıyordu. "Bazı sevgiler," diye düşündü, "tutmayı değil, bırakmayı gerektirir."

Aradan birkaç ay geçmişti. Bir gün, köydeki yaşlı adam tekrar Hasan'ın kapısını çaldı. Elinde bir asa, gözlerinde bilgelik vardı. Hasan'a dönüp, "Gel, evlat," dedi. "Bir yerde yeniden doğuşun sırrını bulacağımızı hissediyorum."

İkisi birlikte ormanın derinliklerine yürüdüler. Uzun bir sessizlikten sonra yaşlı adam, bir ağacın önünde durdu. Ağaç, kökleriyle toprağı, dallarıyla gökyüzünü kucaklıyordu. "Bu ağaç," dedi, "her yıl yapraklarını döker, ama baharda yeniden filizlenir. İnsan ruhu da böyledir. Ölüm, sadece eski bir yaprağın düşüşüdür; yaşam, yeni bir filizin doğuşudur."

Hasan, bu sözleri duyduğunda bir şeylerin değiştiğini hissetti. Geçmişteki kaybının yükü hafiflemeye başlamıştı. O gece bir rüya gördü. Rüyasında, gökyüzünde uçan kuşunu gördü. Kuş, Hasan'a dönüp, "Gel," dedi. "Yıldızların arasına kanat aç. Ölüm, yalnızca bir geçittir; varoluş, sonsuz bir yolculuktur."

Hasan, o rüyadan uyandığında artık aynı adam değildi. O gün, vadinin zirvesine çıktı. Güneş yeniden doğuyordu. Bu kez sadece izlemekle kalmadı, içinde bir şeylerin de doğduğunu hissetti. Yaşamın ve ölümün aynı döngünün iki yüzü olduğunu anlamıştı. Ve bu döngüde, her kayıp bir kazancın, her veda bir kavuşmanın tohumunu taşıyordu.

Köy halkı, Hasan'ın dönüşümüne hayran kaldı. O artık, yalnızca geçmişte kaybolmuş bir adam değil, yaşamın sırlarını keşfetmiş bir bilgeydi. Onun hikâyesi dilden dile dolaştı. "Her insan," derdi Hasan, "kendi yıldızını keşfetmek için bir kuş gibi yeniden doğmayı öğrenmeli. Hayat, her gün yeniden başlar. Ölüm, bu hikâyenin sonu değil, en anlamlı virgülüdür."

"Sonunda, kuşun uçma zamanı geldi."

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

BİR ÇINARIN GÖLGESİNDE

Hayri Bey, köyün eski muhtarlarından, ağır adımları ve derin bakışlarıyla herkesin "Bilge Çınar" dediği bir adamdı. Bir sabah köy meydanındaki çınar ağacının altına oturdu. Dizinde eski bir defter, elinde kurşun kalem. Köy halkı, onun yeni bir söz yazacağını tahmin etti. Ama Hayri Bey o gün, ne eski deyişlerini yazıyordu ne de yenilerini uyduruyordu. Sessiz bir kararın eşiğindeydi.

Biraz sonra yanına genç bir çocuk, Mehmet, geldi. "Hayri Amca, ne düşünüyorsun?" diye sordu. Hayri Bey, hafif bir tebessümle defteri kapattı, başını kaldırdı ve gözlerini karşıdaki dağlara dikti.

"Doğumun sırrını anlamaya çalışıyorum, evlat," dedi.

Mehmet şaşırdı:
"Doğumun sırrı mı?"

Hayri Bey hafifçe güldü, gözlerini Mehmet'e çevirdi:
"Bak, her insan bir fidan gibidir. Toprakla buluştuğunda doğar, ışığı gördüğünde büyür. Ama ne zaman ki kökleri derinleşir, o zaman doğmuş sayılır. Anlıyor musun, evlat? İnsan, kök saldığı zaman gerçekten yaşar."

Mehmet bir süre düşündü. "Peki ya ölüm, Hayri Amca?" dedi.

Hayri Bey'in yüzünde ince bir espri kıvrıldı. "Evlat, ölüm... o köklerin yeniden başka bir toprağa taşınmasıdır. İnsan ölmez; sadece bir bahçeden diğerine taşınır. Tohumunu iyi bırak, ki yeni toprağında güzel

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

çiçekler açsın.”

Mehmet bir süre sessiz kaldı, ardından sordu:
“Sen köklerini taşıdın mı Hayri Amca?”

Hayri Bey derin bir nefes aldı. “Taşıdım, evlat. Eski çınarların gölgesinde öğrendiklerimi yeni çınarlara bırakıyorum. Bak, şu defterde yazdıklarım, bir gün senin de kök salmana yardım eder belki.”

O gün Hayri Bey, defterini Mehmet’e hediye etti. Ardından köy meydanındaki çınara son bir kez baktı. Sessizce kalktı ve uzaklaştı. Köy halkı o sabah ne olup bittiğini anlamadı, ama Hayri Bey’in adımlarında bir doğumun ve bir ölümün sessiz izleri vardı.

Aylar sonra Mehmet, o defterin arasında bir not buldu:
“Ey evlat! Unutma, her yaprak düşer ama çınar gövdesinden vazgeçmez. İnsan, köklerini unutmadan yeni bir bahara doğmayı öğrenmeli.”

O günden sonra köyde bir gelenek başladı. Her genç, o defteri okuyup Hayri Bey’in sözlerini kendi hayatına işlerdi. Çünkü herkes bilirdi ki Hayri Bey, göçüp gittiği o yeni toprakta, çiçekler açtıran bir çınar olmuştu.

“Ey evlat!
Unutma, her yaprak düşer ama çınar gövdesinden vazgeçmez.
İnsan, köklerini unutmadan yeni bir bahara doğmayı öğrenmeli.”

(Yazar yazıyı hazırlarken yapay zeka desteği kullanmıştır.)

